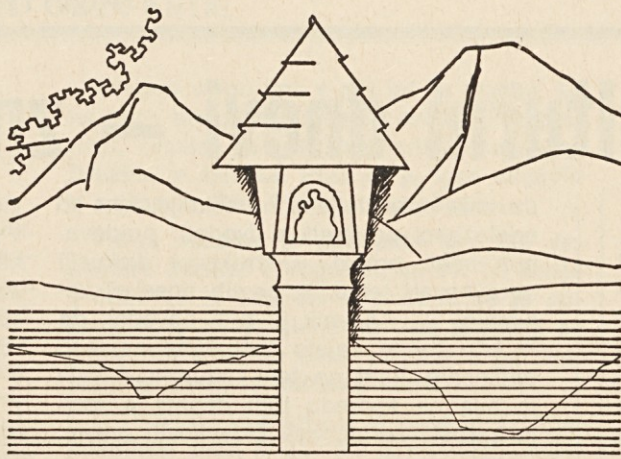

UVODNIK

Politična uvertura 1974

Histerija, ki sta jo v deželni zboru zagnali ÖVP in FPÖ proti odločitvi glavarja Sime, da ustanovi pri deželni vladi posvetovalni in kulturni urad za slovensko skupnost, se še ni čisto polegla. Verjetno bi kak urad za zaščito okolja kar sprejeli, saj tudi koroški tisk poziva k takim ukrepom. Toda za slovenske sodeželane. Koliko, kdaj in kako pač že poroča o njih koroški tisk, kajti stvarnejših razlogov kot pa so časopisni predstavniki Ljudske in Svobodnjaške pa tudi Socialistične stranke niso navajali, dasi bi jih verjetno radi. Tako lahko postanejo za lase privlečeni, časopisni ugovori kot »samovolja« deželnega glavarja, še ne izjasnjena stališča dunajskih komisij, ki sicer nimajo nikake pravno-politične povezave z omenjenim ukrepom, celo poceni razlogi za morebitno politično krizo.

Izgleda, da je pojav Solidarnostnega komiteja in njegov nepriznani široki odmev ter mogočna demonstracija konec lanskega oktobra v Celovcu za priznanje človekovih pravic koroškim Slovincem pri osrednjih političnih strankah še bolj razjasnila njihova stališča nasproti slovenskim Korošcem. Ljudska in Svobodnjaška stranka sta se nasproti Slovincem še bolj zakrknili in očitno računata, da bosta na prihodnjih deželnih volitvah ujeli zaradi tega še kakšen domovini zvesti glas. Socialistična stranka pa deli svojo naklonjenost kot se zdi kar na dve strani: na eni strani razmeroma zmerna stališča strankinega vodje in bodočega deželnega glavarja Wagnerja do »samovoljnega« ukrepa, na drugi strani izjave o demokratičnem reševanju morebitne prihodnje problematike v zvezi z deželnim posvetovalnim in kulturnim uradom za slovensko skupnost, če že spregledamo nenavadno protitovski zadržanje beljaške socialistične podružnice.

Za slovensko koroško skupnost se zaradi tega poraja nujna, da za naprej ponovno pretrese in utemelji smisel samostojnega nastopanja. Desne, leve ali srednje ideologije ne stvar zasebnega prepričanja, v njih nismo prikrašani nič bolj in nič manj kot so drugi sodeželani. Prikrašani smo na vsak način še dodatno kot avstrijski državljani in koroški deželani slovenskega jezika in to je tisto, nam vsem skupno zapostavljanje, ki nas postavlja za drugorazredne državljane (razen pri davkih!). Zato naj bi naše nastopanje postalo enotno in dozorelo v skupno nastopanje ne več v nastopanje zasebnih prepričanj.

Načelno smo si o tem na jasnem, kot smo si na jasnem tudi o tem, da se ne moremo zapirati nasproti avstrijskim demokratičnim silam in ostajati v nekakšni osamitvi. Toda vprašanje je, kako naj v vsakem posameznem primeru ukrepamo. Demokratične sile niso vse, ki se za take oklicujejo. Vsa povojna leta smo potrpežljivo čakali, da bosta ljud-

ska in socialistična stranka pokazali svojo demokratičnost nasproti nam, a se je diskriminacija vse bolj poglobljala. Ob našem samostojnem občinskem nastopu sta se celo združili nasproti nam v sestavi občinskih odborov, tako da je bila jasno potegnjena meja med demokratično teorijo in nedemokratično prakso.

Obstajajo pa tudi druge, nepolitične organizacije (nestrankarske), ki demokratično priznavajo pravice avstrijskim državljanom slovenskega porekla. Toda njih dejanja so največkrat omejena na solidarnostne načelne izjave in njih člani, v kolikor nastopajo kot poslanci v državnem in deželnih zborih, so na listi prej omenjenih formalno demokratičnih strank in popolnoma podrejeni vsakokratnim strankinim smernicam, ki so si enotne v bistvenem, da obveznosti za slovensko in hrvaško skupnost iz državne pogodbe do danes še skoraj v celoti ostajajo nerešene.

Toda ker edino politične sestave v občinskih in deželnih zborih ter v zveznem zboru resnično in stvarno lahko ukrepajo za priznanje ali nepriznanje naših jezikovnih pravic in jih sklepajo kot vse obvezujoči zakon, se postavlja vprašanje, katera od demokratičnih avstrijskih skupin kot so Liga za človekove pravice in druge, misli resno nastopiti tudi politično, in če bi tudi nastopila, kaj bi lahko ukrenila?

Nam samim je naše zapostavljanje in neizpolnjenost obveznosti do nas iz državne pogodbe poglavito odprto vprašanje in ga občutimo kot glavno krivico; drugim demokratičnim silam, četudi so v isti državi z nami, pa je samo eno med nerešenimi vprašanji v Evropi, mogoče celo v svetu in komaj bi bilo pričakovati, da bodo samo zaradi nas pustili druge primere socialnih krivic in se nam popolnoma posvetili.

Možnost je samo ena. Da nastopamo samostojno in tedaj nas omenjene demokratične sile lahko podprejo, v kolikor so pripravljene pokazati demokratičnost tudi v dejanjih, kajti samo načelne izjave solidarnosti nikakor ne zadošujejo. Slovenski ljudje smo leta dajali volilne glasove glavnim političnim strankam in čakali na njih demokratične korake. Ker teh ni bilo, smo nastopili sami in dosegli proti pričakovanju uspeh. Naše nadaljnje nastopanje bo lahko pokazalo in razčistilo, koliko demokratične javnosti v deželi nas je pripravljene podpreti v našem boju za demokratičnost in sožitje, in soočenja s tem se vsakakor ne bojimo. Naše nenastopanje pa bi razodevalo samo našo negotovost protivnikom in jim dajalo gotovost, da manjrednostnih občutkov in lastne negotovosti še nismo prevasli, ter za še daljše obdobje podžigalo v njih dejanjih.

Avstrijo bremenijo neizpolnjene mednarodne obveznosti

- Za celovški radio je predsednik izvršnega sveta Slovenije Andrej Marinc ob novem letu podal izjavo, v kateri je med drugim poudaril, kako sta Jugoslavija in Slovenija zmerom stremeli za skladen razvoj odnosov s sosednimi deželami. Bili smo tisti, ki smo v času hladne vojne dali pobude o odprtju naših meja in se zavzeli za vsestransko sodelovanje na gospodarskem, kulturnem in drugem področju.

Prav zaradi tega bi bilo nujno, da bi tudi sedaj, ko se v Evropi rešujejo vprašanja miroljubne politike, kar dokazuje konferenca o evropski varnosti in sodelovanju, prispevali še večji delež h krepitevi miru. In vprav vprašanje narodnostnih skupnosti, je dejal Andrej Marinc, je neločljivo povezano z evropskim sodelovanjem. Na žalost so na delu še zmerom ljudje, ki skušajo vnašati

med naše narode duha nezaupanja in narodnostne nestrpnosti. Tako dokazujejo razni dogodki minula leta, ko so vnovič dvignile glave razne šovinistične in neofašistične sile v gonji proti slovenski narodnostni skupnosti in proti Jugoslaviji.

Glede splošnih odnosov je predsednik izvršnega sveta Andrej Marinc povedal, da Avstrijo bremenijo še zmerom neizpolnjene mednarodne obveznosti, medtem ko je glede Italije ugotovil, da je bil dosežen določen napredek v položaju narodnostne skupnosti pa tudi glede ureditve nekaterih medsebojnih vprašanj.

- Ob koncu svoje novoletne izjave je Andrej Marinc ugotovil, da za nas, ki smo sosedje, ni druge poti, kot da nadaljujemo s prizadevanji za mirno sožitje in vzajemno sodelovanje.

Položaj slovenskih narodnostnih skupnosti v Avstriji, Italiji in na Madžarskem

Prva letošnja oddaja ljubljanske televizije „Četrtekovi razgledi“ je bila posvečena položaju naših narodnostnih skupnosti v treh sosednih deželah: v Avstriji, Madžarski in v Italiji.

Komentator oddaje Drago Košmrlj je na prvem mestu ugotovil, da živi vsaki deseti Slovenec onstran meje matične dežele in da je to eden izmed razlogov, da so prvo oddajo „Četrtekovi razgledi“ namenili za mejskim Slovincem.

Dopisnik RTV Ljubljane v Celovcu je govoril o stanju narodnostne skupnosti v Avstriji — na Koroškem. V svojem poročilu je omenil šovinistične izpade nemških nacionalističnih sil proti pravicam koroških Slovencev. Povedal je, da se je položaj koroških Slovencev v zadnjem letu hudo poslabšal, in sicer še bolj zaradi negativnega zadržanja političnih strank. Hkrati je omenil tudi pozitivno dejstvo, ustanovitev „Solidarnostnega komiteja“, ki povezuje poleg vseh slovenskih koroških organizacij tudi demokratične sile nemških sodeželanov Koroške, ki so naklonjeni rešitvi narodnostnih pravic koroških Slovencev.

Dopisnik RTV Ljubljane v Murski Soboti je govoril o razmerah porabskih Slovencev na Madžarskem. Dejal je, da se šele mlajši rod Slovencev lahko seznanja s slovenskim knjižnim jezikom tudi v šolah, medtem ko je bil starejši rod deležen le madžarske šolske vzgoje. Nerešena ostajajo za porabske Slovence mnoga gospodarska in socialna vprašanja, zlasti na področju zaposlitve v kmetijstvu in industriji.

O slovenski narodnostni skupnosti v Italiji je govoril dopisnik RTV Ljubljane v Trstu. Dejal je, da ima slovenska narodnostna skupnost v Italiji mnogo manj pravic kot

nemška na Južnem Tirolskem in francoska v Dolini Aoste. Glede vprašanja slovenske narodnostne skupnosti v preteklem letu je omenil sprejetje dopolnilnega zakona o slovenskem šolstvu, ki rešuje le nekatera vprašanja slovenskega šolstva, druga pa pušča nerešena. Dotaknil se je pripravljalne mednarodne konference o manjšinah ter pomembne vloge, ki so jo na njej opravili predstavniki slovenske narodnostne skupnosti s svojimi znanstvenimi posegi.

- V nasprotju s tem je kot kričeč primer krivic, ki jih je deležna slovenska narodnostna skupnost v Italiji, dopisnik iz Trsta navedel ukrep videmske prefekture, ki je v imenu državne oblasti v Rimu prepovedala pošolski pouk slovenščine v dveh krajih Beneške Slovenije, za katerega so se odločili prebivalci sami.

Nov ustroj zvezne vojske

DUNAJ. — S 1. januarjem 1974 so začeli na novo preurejati avstrijsko zvezno vojsko: namesto dosedanjih treh skupinskih poveljstev (skupinsko poveljstvo I Dunaj, skupinsko poveljstvo II Gradec, skupinsko poveljstvo III Salzburg), bosta dva armadna zbora I (vzhod) s sedežem v Gradcu in II (zahod) s sedežem v Salzburgu.

Armadnemu zboru I so podrejena poveljniška področja ena (Gradiščanska), tri (Nižja Avstrija), pet (Štajerska), armadnemu zboru II pa poveljniška področja štiri (Gornja Avstrija), šest (Koroška), osem (Salzburska) in devet (Predarlška). Poveljniško področje dve (Dunaj) je podrejeno neposredno armijskemu poveljstvu.

5. koroški kulturni dnevi — znanstveno-kulturna ustanova

Od 27. do 29. decembra 1973 so bili v Celovcu 5. koroški kulturni dnevi. Trajali so tri dni, in so bili doslej najuspešnejši, saj so bili ne samo po številu referatov, pri katerih so bili v večini domači, koroški avtorji, temveč tudi zaradi velike publicitete, saj so zbrali okoli sebe več sto oseb iz vseh predelov naših dolin dvojezičnega ozemlja. Koroške kulturne dni je začel dr. Pavel Apovnik, ki je dejal, da so imeli ti kulturni dnevi kot posebnost novo organizacijsko ureditev, pri katerih so bila strokovna pre-

davanja porazdeljena na sekcije, kjer so udeleženci po kratkih uvodnih predavanjih imeli priliko, v strokovni diskusiji obravnavati teme, ki so jih posebej zanimale. Dr. Apovnik je tudi povedal, da je bilo tokrat zajeto tudi širše nemško občinstvo, kajti na teh kulturnih dnevih je bila na sporedu tudi debata o ideji in koroški resničnosti človekovih pravic.

V naslednjem objavljamo še ostale članke, ki jih prejšnji teden zaradi pomanjkanja prostora nismo mogli prinesiti. (Op. ured.)

Malle - Zorn - Grilc

Slej ko prej se koroški Slovenci očejo s številkami in statistikami. Čeprav je po svetu in pri nas v ožji Evropi številčno zajemanje prebivalstva v raznovrstne statistike šele v zadnjem času moda določenih institutov, pa tudi vsekozi večja potreba, da se izračunajo premiki raznih socioloških momentov in taki izsledki dajo potem nove poglede za rešitev določenega problema. Zato je ravno številčno zajemanje prebivalstva na slovenskem in dvojezičnem ozemlju Koroške ne le zgolj statističnega, ampak tudi političnega pomena.

Priznavanje in prištevanje k raznim jezikovnim kategorijam — kljub le dvema jezikoma, imamo do devet različnih izpovednih možnosti — pomeni za zvezno in deželno politično vodstvo v prvi vrsti ugotovitev številčne moči slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem. Manjšina sama ima že po naravi slabšo izhodno pozicijo, razni umetni ukrepi pa tako štetje napravijo še bolj komplicirano in nepregledno.

Politično vodstvo koroških Slovencev je taka štetja vselej odklanjalo kot podlago za rešitev manjšinskih vprašanj. Odklonitev vsake vrste preštevanja naleti pri večini na nerazumevanje, kajti na videz izgleda vse demokratično. Zato se predvsem znanstveno ukvarjanje Slovencev to in onstran meje manifestira v raznih raziskavah, ki naj bi pokazale, da z ljudskimi štetji ni vse v redu. Na skoraj vseh dosedanjih kulturnih dnevih so govorili in razpravljali o njih. Tudi letos so bila tri predavanja posvečena problematiki in potrebi ali nepotrebi, da se navzočnost koroških Slovencev izraža v določenih številkah. Dr. Gustl Malle je v uvodnem plenarnem predavanju vzel ljudsko štetje 1971 kritično pod lupo, potem ko je podal kratko karakteristiko ostalih ljudskih štetij.

Znani strokovnjak za ljudska štetja in

eden najvidnejših predstavnikov Inštituta za narodnostna vprašanja v Ljubljani, univ. prof. dr. Tone Zorn je v koreferatu primerjal ljudski štetji 1939 in 1971. leta. Zorn je pri tem nazorno dokazal, da razni lokalni faktorji zmorejo spremeniti narodnostno sliko od enega štetja do drugega za več kot 50 odstotkov in to predvsem v prid nemštva.

Ravno deželnozborske volitve spomladi leta 1975 bodo odločilnega pomena za nadaljnji politični razvoj ne le koroških Slovencev, ampak tudi za celotni sestav deželnega zbora in potemtakem tudi za nadaljnjo manjšinsko politiko zvezne in deželne vlade.

Podpredsednik NSKS dr. Matevž Grilc je na letošnjih kulturnih dnevih govoril o vplivu števila pripadnikov manjšine na možnosti uveljavljanja v večinski družbi. Da ima tudi majhna narodnostna skupnost številne možnosti učinkovitega sodelovanja in soustvarjanja, je predavatelj dokazal v svojem referatu, ki je v bistvu slonel na ustavnih in drugih pravnih določilih.

Zelo živahna diskusija se je predvsem vrtela okoli umestnosti in neumestnosti samostojnega slovenskega političnega nastopa koroških Slovencev pri deželnozborskih volitvah. Osrednje organizacije ter Klub slovenskih občinskih odbornikov v tej zvezi še niso dokončno sklepali, jasno pa je bilo na tej diskusiji rečeno, da bo morala taka odločitev kmalu pasti, kajti predvsem na podeželju in med mladino skoraj izključno prevladuje mnenje in zahteva po samostojnem nastopu. Istočasno so diskutanti želeli dobro pripravo na volitve ne le iz narodnostnega vidika. Vprašanja glede zastopstva koroških Slovencev v posameznih komorah, v posameznih zbornicah, pa bo terjalo še mnogo nadaljnjega razpravljanja.

da se koroški slovenski avtor ne sme izrpati v prizadevanjih za vlogo mostu. Tudi je bilo naglašeno, da naj bi kulturni dejavniki in predvsem kulturni kritiki merili ustvarjanje koroških Slovencev s prav isto mero in da naj se ne pustijo voditi od usmiljenja in sočutja do koroških Slovencev. Glede koroških slovenskih založb pa tudi pri tem predavanju ni prišlo do nobenega pozitivnega idejnega premika, saj so njeni predstavniki ali manjkali ali pa niso posegli v debato. Tako je problematika okoli kompleksa slovenskih založb tudi na teh kulturnih dnevih ostala nerazčiščena, in je vprašanje, ali se bo to moglo zgoditi na prihodnjih. Teme predavanj so bile dovolj jasne, metanje nekih novih idej za izboljšanje v brezračni prostor sicer nikogar ne prizadene, pač pa tudi nobenemu ne pomaga.

vic na Koroškem v razstreljenih spomenikih, v trganju dvojezičnih tabel in masovnih pohodih proti pravicam iz državne pogodbe, nadalje v motenju demokratičnih demonstracij. Dr. Apovnik je omenil še, da koroškim Slovincem predvsem višji položaji v raznih uradih niso dostopni ter zaključil z mislijo, da se moramo za našo podporo obrniti na vse demokratične sile.

Poslevoedeči podpredsednik deželnega šolskega sveta, deželni poslanec Josef Guttenbrunner je v svojih uvodnih besedah pokazal na kršenje človekovih pravic po celim svetu.

Dr. Walter Jambor je dejal, da le tisti kaže glede človekovih pravic v inozemstvu, ki sam doma nima pospravljenih sobe, koroško vprašanje pa ne briga samo Korošce, ampak je skrb vsakega poštenega avstrijskega patriota, je rekel dr. Jambor. Kot glavni vzrok koroške nestrpnosti je imenoval dr. Jambor pomanjkljivo denacifikacijo. Še danes mora vsak, ki se poteguje za vodilni položaj, imeti vsaj sorodnika v SS, je dejal dr. Jambor.

Prof. Peterin je s stališča strokovnjaka za mednarodno pravo ugotovil, da avstrijske meje še nikoli niso bile tako varne kot danes, ravno po zaslugi avstrijske državne pogodbe.

Dr. Karl Stuhlpfarrer je deklaracijo človekovih pravic gledal v kontekstu z njenim nastankom kot odgovor na zločine, ki jih je sprožil nemški nacionalizem.

Za njim je govoril Jaka Štular, urednik ljubljanskega „Dela“. Omenil je razne listine, ki ščitijo človeka in njegove pravice in osnovne svoboščine.

Vodja deželne ustavne službe dvorni svetnik dr. Ralf Unkart je vprašal po sramotnih pripetljajih jeseni 1972, zakaj da ve-

je na Koroškem in po svetu sovraštvo. Dejal je, da niso vsi prežeti s takim duhom ter prosil, da naj se ne prezre tako imenovana „molčeča večina“.

Za njim je govoril podpredsednik NSKS dr. Vospernik in v preciznih primerih ponazoril razliko med idejo in prakso.

Jaka Štular iz Ljubljane je vprašal, kako je bilo mogoče, da se enoumne kazenske določbe avstrijskega kazenskega zakonika ne izvajajo, če so kaznjiva dejanja naperjena „le“ proti Slovincem.

Dr. Unkart je glede kazni dejal, da kazen sama ne pomaga nič ter da ne pride do miru v deželi.

Josef Guttenbrunner je sprva priznal, da šolstvo v preteklosti ni izpolnilo svoje naloge, ker šola ni naučila slovenskega otroka materinščine in je to dejstvo eden bistvenih pogojev, da se marsikdo ne prizna več k slovenstvu, „ker ne obvlada pismenega jezika“.

Dr. Stuhlpfarrer je vprašal: Zakaj se sploh mora Slovenec učiti nemščine?

Dr. Apovnik mu je odgovoril, da to Slovence ne moti in da je odločilni moment, da se mora odpovedati slovenskemu narodu.

Da je bila ta diskusija prekratka, da bi izčrpno zmogla obravnavati vso manjšinsko vprašanje in človekove pravice na tem slovenskem prostoru. Saj so v svojih zaključnih besedah poudarili vsi diskutanti, da je dialog potreben. Mogoče je bila hiba te diskusije v tem, da je publika mogla samo poslušati. Tako je tej diskusiji primanjkovalo tistih spontanov momentov, ki jih more nuditi samo diskusija z občinstvom. Da pa je ideja našla odmev, je pokazala tudi reakcija koroške in izvenkoroške publicistike.

Sovjetska zveza noče več židovskih povratnikov

MOSKVA. — Sovjetska poročevalska agencija TASS je komentirala pred kratkim problem judovskih izseljencev v Izrael. Sedaj bi želelo več sto Judov nazaj v Sovjetsko zvezo, ki jih pa le-ta noče več sprejeti. „V naši socialistični državi ni nobenih gospodarskih, socialističnih in drugih dejavnikov, ki naj bi bili povod, da bi sovjetski državljani zapustili našo deželo in bi si poiskali srečo v inozemstvu.“

Trenutno čaka okoli 250 sovjetskih Judov, ki so se izselili v Izrael, pa so sedaj deželo spet zapustili in čakajo v neki zapuščen hiši v 2. okraju na Dunaju, da se vrnejo v svojo staro domovino. Nekaj jih čaka na povratek v Sovjetsko zvezo že dve leti. Za usodo teh na Dunaju čakajočih nesrečnikov je po sovjetskem mnenju pristojen in odgovoren Izrael.

V komentarju agencije TASS je rečeno dalje, da je treba prosilce za povratek spomniti na to, da jih nihče v Sovjetski zvezi ni

silil zapustiti deželo. „Zaradi tega tudi ne nameravamo tiste spet sprejeti, ki niso hoteli živeti pri nas.“ Vsi tisti, ki so se odločili izseliti se v Izrael, in s tem izgubili sovjetsko državljanstvo, so bili pravočasno posvarjeni, da „resničnost, ki jih bo pripeljala v „obljubljeno deželo“, nima nič skupnega s cionističnimi bajkami.“

Izraelski radio je te dni poročal, da sta na Dunaj prispela iz Sovjetske zveze vrhunski plesalec Valeri Panov in njegova žena Galina; oba sta bila prej člana znamenitega leningrajskega „Baleta Kirov“. Panov je že več mesecev zaman čakal na izselitveni vizum. Pred kratkim se je odločil celo za gladovno stavko, da bi na ta način prisilil oblasti, da mu izstavijo izselitveni vizum zanj in za njegovo ženo. Umetnik pa je izjavil, da je dobil vizum samo zase, ki ga je odklonil, ker ga ni dobila tudi njegova žena, ki ni Judinja.

Zdrava kritika Florjana Lipuscha

Trenutno vse prej ko razveseljivo sliko današnjega položaja, v katerem se znajde sodobni kulturni ustvarjalec, je narisal učitelj in pisatelj Florjan Lipusch, ko je govoril o umetniškem ustvarjanju na periferiji. Svoja izvajanja ni omeil le na ustvarjanje koroških Slovencev.

Trajalo je nekaj minut, da se je publika opomogla od Lipuschevih izvajanj. Šele nato je bila zopet količkaj sposobna za diskusijo. Glede vloge manjšine kot mostu so bili nazori raznoliki. Šele ko je neki profesor slovenščine — sam znan publicist — v svojem diskusijskem prispevku dejal, da nemške gimnazije in njih profesorji z dvema ali tremi izjemoma skoraj nič ne povedo v šoli svojim učencem kaj o slovenski literaturi, medtem ko se morajo dijaki Slovenske gimnazije naguliti celotno nemško literarno zgodovino, je prevladalo mnenje,

25 let deklaracije človekovih pravic - ideja in koroška resničnost

V središču pozornosti, tudi nemške javnosti, je bila ob zaključku 5. kulturnih dni podijska diskusija k zgornji temi. Že pred diskusijo samo so tudi vidni predstavniki večinskega naroda označili diskusijo kot nov način dialoga. Ker se je diskusija vršila tako v slovenščini kot tudi v nemščini istočasno, so tisti, ki so obvladali le en jezik, imeli priložnost zasledovati potek diskusije preko simultane naprave. Diskutirali so: podpredsednik ZSO dr. Pavel Apovnik, poslevoedeči predsednik deželnega šolske-

ga sveta Josef Guttenbrunner, dr. Walter Jambor, urednik revije „Die Nation“, prof. Stanko Peterin iz Ljubljane, univ. ass. dr. Karl Stuhlpfarrer z Dunaja, urednik „Dela“ Jaka Štular, dvorni svetnik dr. Ralf Unkart, vodja ustavnega oddelka pri uradu deželne vlade ter podpredsednik NSKS dr. Reginald Vospernik.

Vsak diskutant je sprva podal kratek statement. Tako je poudaril dr. Apovnik, da je pač trenutna resničnost človekovih pra-

WALDHEIM V MEHIKI

Generalni tajnik OZN dr. Kurt Waldheim je bil na tridnevnem uradnem obisku v Mehiki, kjer se je pogovarjal z mehiškim predsednikom Luisom Echeverrijo in z drugimi mehiškimi voditelji. Glavna tema razgovorov je bila „listina o gospodarskih pravicah in dolžnostih držav“, ki jo je sam Echeverria predlagal aprila leta 1972. Listino sedaj pripravlja posebna komisija, v kateri so predstavniki štiridesetih držav. Waldheim želi, da bi listino odobrili na prihodnjem zasedanju generalne skupščine svetovne organizacije.

KUVAJT ZAVRNIL ITALIJANSKO ZAHTEVO

V krogih italijanskega zunanega ministrstva se je zvedelo, da je kuvajtska vlada zavrnila italijansko zahtevo po izročitvi petih teroristov, ki so povzročili pokol na rimskem mednarodnem letališču Fiumicinu zaradi „političnega značaja“ njihovega zločina.

Farnesina je naročila italijanskemu veleposlaniku v Kuvajtu, naj izrazi tamkajšnjim oblastem obžalovanje italijanske vla-

de zaradi tega sklepa, ki dejansko preprečuje, da bi krivcem hudega zločina sodili v državi, v kateri je bil zločin izvršen. Farnesina je namreč mnenja, da bi moral Kuvajt izročiti teroriste, pa čeprav med Italijo in Kuvajtom ni pogodbe o ekstradiciji. Glede domnevne politične narave atentata pa je italijansko zunanje ministrstvo poudarilo, da pomeni zločin na letališču v Fiumicinu očitno kršitev človečanskih pravic, kot jih določa listina OZN.

FRANCIJA SE NE ODPOVEDUJE ATOMSKIM POSKUSOM

Francija se nikakor ne namerava odpovedati atomskim poskusom v Tihem oceanu. To je izjavil v Parizu francoski predsednik Georges Pompidou avstralskemu veleposlaniku, ki se je prišel predstaviti ob imenovanju na to mesto. Pompidou je poudaril, da želi biti do skrajnosti iskren: „Užaloščeni smo, da so se odnosi z Avstralijo zaradi tega skrhal, toda iskreno moramo priznati, da se ne nameravamo odpovedati atomskim poskusom,“ je dejal.

„Trije kralji“ v Vogrčah

(NASTOP MLADINSKEGA ZBORA)

Božične zgodbe nudijo mnogo snovi in navdihnjenja slikarjem, skladateljem, pesnikom in pisateljem ter dramatikom. Na nekaterih naših odrih smo že videli božični igri: Goljeve „Petrčkove poslednje sanje“ in Meškovega „Henrika, go-bavega viteza“. Premalo pa so igrali ču-dovito božično legendo „Tri kralje“. To vrzel je izpopolnila vogrška farna mla-dina.

Avtor igre je flamski (v Belgiji) pisatelj in slikar Feliks Timmermans, živel je od l. 1886 do l. 1947. Snov je zajemal predvsem iz preprostega kmečkega življenja in boga-tih ljudskih običajev in pripovedk, toda oblikoval jih je z vso svojo umetniško močjo. Najbolj znane povesti so: „Jezušček v Flandriji“, „Francišek“ in „Župnik cvetoče-ga vinograda“, ki je prevedena v slovenšči-no in prav tako dramatizirana. „Tri kralje“ je priredil prof. Niko Kuret, priznani znanstvenik in raziskovalec narodnega bla-ga. Z ustanovitvijo „Ljudskega odra“ je ho-tel dvigniti raven ljudskih iger in skrite za-klade približati ljudstvu, zato je sam preva-jal in prirejal igre, misterije.

Zgodba „Treh kraljev“ se vrši v Flandriji in je iz ljudske zakladnice pripovedk in le-gend, kjer se srečujeta resničnost in prav-ljičnost, fantazija. Pastir Jurca, lovec Gre-ga in berač Tinač so vsi revni pijančki, dva še prava „lumpa“. Kot trije kralji gredo ko-

Umrli Gino Cervi—popularni Peppone

3. januarja je v svojem stanovanju na Rtu Ala pri Grossetu v Italiji umrl popularni italijanski filmski in gledališki igralec Gino Cervi. Umet-nik je umrl za pljučnico in je bil star 73 let.

Prvič je Gino Cervi stopil na oder leta 1924 z majhno vlogo v komediji „La vergine folle“, ki jo je uprizorila skupina Alde Borelli. Že s prvim nastopom se je prikupil občinstvu in kritikom, sloves pa je postopoma večal s posrečenimi gledališkimi in filmskimi kreacijami. Kljub dol-goletni karieri pa ga je občinstvo poznalo pred-vsem kot bojevitega Pepponea, nato pa kot do-brodušnega komisarja Maigreta.

Skoraj nemogoče je naštetih vseh Cervijevih interpretacij. Med najboljše uspešnimi kreacijami gre omeniti predvsem Ciranoja de Bergeraca, s katerim je dosegel velik uspeh na prvem medna-rodnem festivalu v Parizu, in kardinala Lamber-tinija.

Vzporedno z gledališkim delom je Cervi za-čel leta 1938 tudi filmsko kariero. Kljub števil-nim filmom in dobrim kreacijam, pa je bil pred-vsem znan kot Peppone v filmski seriji Don Ca-millu in Pepponu, v katerem sta imela glavno vlogo umrli francoski igralec-komik Fernandel in komunistični župan Peppone. Film je nastal po Guareschijevem romanu.

Pater Bertrand Kotnik — 60-letnik

(2. nadaljevanje in konec)

V svojem arhivu vzdržuje pater velik red in ako želite od njega informacijo o dolo-čenem predmetu, jo dobite v teku nekaj minut. Za primer navajam naslednje: Okoli leta 1847 je potoval po ZDA in tudi na ozemlju Gornjega jezera nemški geograf in potopisec Johann Georg Kohl. Svoja doživetja je popisal v knjigi pod na-slovom „Kitschi Gami“ (indijansko ime za Lake Superior), ki je izšla leta 1859. Že na-slednje leto je izšla angleška izdaja tega dela. Pater pa mi je ob neki priliki dal gra-ški ponatis tega dela iz leta 1970, ki ga je priredila Eva Lips. V tem delu opisuje Kohl dva zelo dramatična gogodka iz življenja misijonarja Barage, toda ga ne omenja z imenom. Prvi dogodek je nje-gova pot v hudem snežnem viharju čez za-ledenelo jezero, kjer bi bil kmalu zmrazil in se je samo na čudežen način rešil. Drugi dogodek je pa tista naravnost neverjetna vožnja v kanuju čez Gornje Jezero, ki jo je opravil decembra leta 1847, zato da bi pri-nesel zadnjo pomoč nekemu Indijancu. Nje-gov spremljevalec je bil Gaudin, an-gleško Gordon Louis, v indijanski iz-reki Vizon, ki je popolnoma obupal nad tem, da bi srečno prišla čez jezero. Ko sta se bližala severni obali jezera, se je pa ne-

ledovat le zato, da bi denar zažrl in zapili. Tri božiče zaporedoma doživljajo in v vsa-kem se nekaj posebnega zgodi. Vsebina legende je pravzaprav v tem, kako čudno, nam nerazumljivo, deluje v ozadju božja mi-lost, kako jih počasi prevzema in preobli-kuje in kako je Bog dober s takimi revčki.

Igra ima 3 dejanja in 9 slik, zato je režij-sko težka. Priznati moramo, in je splošno mnenje gledalcev, da jo je vogrška farna mladina uprizorila odlično in tako dožive-to, da je prevzela občinstvo povsod, kjer so jo igrali. Vsi igralci so popolnoma ob-vladali tekst, da ni bilo najmanjšega zatik-ljaja, pozna se jim, da so v dobri šoli in stalno napredujejo. So pa vmes naravni ta-lenti.

Razpis IV. zamejskega festivala narodno zabavne glasbe

S. K. P. D. „FRANC B. SEDEJ“ in ANSAMBEL „LOJZETA HLEDETA“

RAZPISUJETA

IV. Zamejski festival narodno zabavne glasbe v Števerjanu, ki bo 8. in 9. junija 1974.

Zanj veljajo sledeči pogoji:

- Za Festival se lahko prijavijo vsi slovenski narodno zabavni ansambli iz do-movine in zamejstva;**
- organizator prevzame stroške za kosilo, večerjo in prenočišče;**
- komisija, ki jo bodo sestavljali strokovnjaki in predstavniki občinstva, bo po-delila naslednje nagrade:**
 - nagrada L 150.000 za najboljšo melodijo;
 - nagrada L 100.000 za najboljšo izvedbo;
 - nagrada L 50.000 za najboljšega harmonikarja;
 - nagrada L 50.000 za najboljše besedilo;
 - SD. 150.000 dar revije „STOP“ iz Ljubljane, ki jo bo podelilo občinstvo;
 - nagrada revije „ANTENA“ iz Ljubljane;
 - pokali, ki jih bodo dale na razpolago razne ustanove in organizacije.
- Skladbe, ki jih bodo izvajali ansambli, morajo biti izvirne in prvič izvedene na Festivalu v Števerjanu.**
- Prijave se sprejemajo najkasneje do 15. marca 1974, na gornji naslov, ter morajo biti navedeni sledeči podatki:**
 - točen naziv in naslov ansambla;
 - ime, priimek, kraj rojstva, datum rojstva ter sedanje bivališče, vodja ansambla;
 - ime, priimek, rojstni kraj, datum rojstva, ter sedanje bivališče, vsakega člana posebej.
- Ansambli morajo poslati do navedenega datuma sledeče:**
 - gradivo dveh skladb, s katerimi bodo nastopili na Festivalu v Števerjanu;
 - besedilo;
 - kratko zgodovino ansambla.
- Vsi ansambli, so dolžni sporočiti vsako spremembo v ansamblu, ter tudi eventualno spremembo bivališča.**
- Organizator bo dal na razpolago ozvočenje.**
- Dopusti se morebitno snemanje Radia Trst A.**

Za S. K. P. D. „France B. Sedej“

Predsednik: Aleš Pintar

Za ansambel „Lojzeta Hledeta“

Vodja: Lojze Hlede

Izredno vlogo ima v igri luč in glasba, ko se hitro menjavajo šala in pretresljiva res-nost, resnica in pravljica, prikazovanja sv. Družine in hudiča. Prav to je igro dvignilo v nadpovprečno in zelo posrečeno.

Farna mladina je uprizorila igro 30. de-cembra dvakrat v Vogrčah, na sv. Tri kralje v Pliberku v Šmihelu in povsod se je po-kazalo, da imajo ljudje ob vsej televiziji še smisel za kulturno delo, predvsem pa mla-dina, ki še noče kulturne smrti.

V Pliberku in Šmihelu je pred igro zapel mladinski zbor, ki ga vodi g. ravnatelj Jožko Koncilija, dve narodni in tri božične pesmi. Prav presenetil nas je s svojo izredno kako-vostjo, ko je vendar komaj začel, in tudi navdušil. Če bo zbor nadaljeval pod takim vodstvom, bo še kaj pomenil.

Farni mladini v Vogrčah in mladinskemu zboru pliberške dekanije čestitamo. Na ko-roškem nebu je še več svetlih zvezd.

Vesti iz Sel

VELIČASTEN POGREB

Takega pogreba, kot je bil v nedeljo, 23. decembra, niti najstarejši Selani ne pom-nijo. Spremljali smo na zadnji poti našega rojaka, inž. Pepija Maurerja, asisten-ta za gozdarstvo krške škofije.

Rojen v Selah leta 1939 je obiskoval ljud-sko šolo v Selah, gimnazijo na Plešivcu, strokovno se je šolal na univerzi na Duna-ju. Po končanih študijih je prevzel službo gozdarskega strokovnjaka na škofiji in se je izkazal za vestnega in zmožnega veščaka. Leta 1967 se je poročil s Sigrido V o g - l e r , rodom iz Celja in živel z njo v zelo srečnem zakonu. Decembra 1972 se jima je rodil sinček. Svoj rojstni dom na Srednjem Kotu je preuredil in z ženo rad prihajal do-mov v prostih dnevih.

Bil je globoko veren in se je požrtvoval-no udeleževal v gibanju Cursillo, pa tudi svoje narodnosti ni nikoli zatajil.

Neizprosna bolezen, rak v drobovju, pa ga je iztrgala iz družine in službe. Junaško je prenašal bolezen in boguvdan in dobro pripravljen umrl 20. decembra v svojem sta-novanju v Celovcu, kot mesto počitka pa si je želel domače pokopališče v Selah.

Pogreb je pokazal, kako zelo je bil poko-ji poznan, cenjen in spoštovan. Ne samo Selani, tudi mnogi drugi iz vse Koroške, so mu skazali zadnjo čast. Zelo številno so bili zastopani Cursillovci. Pogrebno mašo in obrede je opravil g. Avguštin Č e b u l , župnik v Št. Lenartu pri Sedmih studencih z mnogoštevilno asistenco. Vseh duhovni-hov je bilo okoli 30, med njimi g. generalni vikar Kirchner, prelat Zechner, ravnatelj finančne zbornice Zimolin, ravnatelj Slovenske gimnazije dr. Z a b l a t - n i g in mnogi drugi ugledni duhovniki.

Tužno je bilo slovo od blagega pokojnika, v grob mu je zadonela žalostinka in še ne-bo se je z nami solzilo z rahlim dežjem. Blag mu spomin!

PRIREDITEV NA ŠTEFANOVO

Da je pri nas na Štefanovo vsako leto igra, se nekako že kar samo ob sebi razu-me. Tudi letos nam je prosvetno društvo „Planina“ ustreglo z vsebinsko poučno, gan-ljivo, pa tudi lepo podano igro „Rožmarin“. Sodelovalo je poleg prejšnjih tudi več no-vih igralcev. Kar presenetilo nas je, da so tudi ti tako dobro nastopali. Vidimo, da je med temi mladimi mnogo igralskih talentov.

Pred igro je nastopil fantovski zbor pod vodstvom g. Mire in zapel venček sloven-skih, ene hrvatske in ruske pesmi. Pri zad-nji smo občudovali posebno basista, iz či-gar grla so vreli tako nizki, a vendar prijetni glasovi.

Udeležba je bila zelo mnogoštevilna, po-leg domačinov je prišlo na prireditev tudi mnogo ljudi od drugod.

Pričakujemo, da nam prosvetno društvo zopet kaj zabavnega in poučnega nudi s kako igro v pustu in na velikonočni pone-deljek.

19. stoletju in ti seznami se imenujejo ma-nifesti. To so bile listine, ki so jih imeli ka-pitani ladij. Na moje vprašanje, če je dr. Jaklič ugotovil ime ladje, s katero je Baraga prišel v Ameriko, je pater odgovo-ril, da nima v svoji knjigi o tem nič. Ko sem samo bežno nakazal možnost, da bi se-znam te ladje mogel biti v knjižnici med drugimi, je pater odhitel isto popoldne v knjižnico in zvečer — prinesel Xerox — kopijo manifest. Iz njega je bilo razvidno, da je bilo na ladji 28 potnikov, med njimi neki jezuit, o katerem pa pater kljub vsemu poizvedovanju na vzhodu ni mogel najti nobenih nadaljnjih podatkov. Kmalu za tem je našel manifest ladje, s katero je Baraga drugič prišel v Ameriko, kar je bilo 10. julija 1837, na njej je bilo 197 potni-kov.

Pred takim delom mora človek dobiti ve-lik respekt in to je tisto, kar smo mu dolžni. V svoji skromnosti o svojem delu ne govori. Na mojo vprašalno polo je sicer poslal od-govor, toda ta je tak, da je bolj podoben bohinskemu ali — for that matter — Wis-consinskemu siru, to se pravi: v njem je pol-no lukenj ali vrzeli, ki jih bo moral bio-graf še zapolniti. Zato je ta spis zelo ne-popoln. Ob 60-letnici bi bila dolžnost slo-venske javnosti brez ozira na take specifi-kacije kot so matična, zdomska in zamej-ska, da se spomni dela tega moža in da temu delu omogoči dostojno publikacijo v

knjižnih oblikah. Potrebna je celotna izdaja vsega, kar je napisal o Baragi, opremljena z registri in angleškimi prevodi, da bodo delo lahko uporabljali tudi Amerikanci. Ravno tako je potrebna izdaja njegovih imenoslovnih študij, kajti zlepa nimamo strokovnjaka, ki bi bil za zgodovinsko tol-mačenje koroških imen njemu kos.

Jaz upam in želim, da bi mladenič pater Bertrand to dočkal. Ta spominski članek ne bi bil popoln, če ne bi za konec omenili tudi drobca iz patrovega zasebnega življe-nja. Od Osme ceste v Manhattanu do slav-nega Metropolitan Museum of Art je na-ravnost 74 hišnih blokov in počez šest blo-kov. Ko sva šla neko popoldne v muzej, sem ga z največjo težavo spravil na bus. Na povratku pa se to ni več posrečilo. Pri 76. cesti v Central Parku je rekel „na svidenje“, jaz, starček sem šel na bus, on pa jo je mahnil peš do sv. Cirila. Prišel je samo pol ure kasneje kot jaz v farovž. Za take izredne napore se pater Bertrand trenira vsak večer, ko hodi kot za šport od farovža na glavno pošto, kar znese 24 blokov v vsa-ko smer. Če bi bila Public Library tudi zve-čer odprta, bi večinoma šel tja, kar bi zneslo še 10 blokov več v vsako smer.

Pater Bertrand, še na mnogo leta, Vam, pater Richard, pa čestitamo, da imate ta-kega moža pod streho Vašega farovža! Nanj pa bodo upravičeno ponosni lahko tudi ko-roški Slovenci. R a j k o L o ž a r

„Cvetje v jeseni“ v Št. Jakobu v Rožu

Tokrat so imeli „Rožani“ s svojo igro „Cvetje v jeseni“ nenavadno srečo. Igrali so jo v nedeljo pred Silvestrom v farni dvorani, katero je napolnilo mlado in staro še iz daljne okolice in celo z Zilje in Kostanj. Režiser gospod Peter jih ni razočaral, obiska jim ni bilo žal.

Vsaka dramatizacija daljših povesti je tvegana, tako tudi odrska prireditve Tavčarjevega romana „Cvetje v jeseni“. Režiser je problem številnih prizorišč obširnega dejanja reševal z odprtim odrom brez zastora, vsakokratno scenerijo je nakazovalo le odrsko ozadje s slikami bodisi podeželske pokrajine ali vaškega trga ali mestnega vrta. Težave pogostega scenerijske menjavanja odkrivajo hibo, ki je lastna dramatizacijam romanov. Dejanje je teklo gladko in dobro umljivo. Že nekoliko priletni odvetnik Ivan se zaljubi v brhko Presečnikovo Meto, hčerko-edinko korenitega kmeta neke v Poljanskih hribih nad Škofjo Loko. Meščanskemu ljubitelju nepokvarjene narave je ta planinska cvetka poosebljala krasoto in romantiko podeželja. Kratko odločen kupi primerno kmečko posestvo v soseščini svoje izvoljenke, jo zasnuje, rah-

ločutno dekle pa se mu radi srčne kapi zgrudi mrtvo v naročje. Podjetni odvetnik se mora vrniti v mesto.

Ob igri že dokaj rutiniranih Šentjakobčanov je zadišalo kakor ob košnji planinskih rož in žetvi zlate pšenice. Nehote se nam je tokrat zahotelo po sočnih prikazih „Divjega lovca“, „Rokovnjacev“, „Dekle Ančke“ in sličnih narodnih iger. Zakaj bi jih režiserji ne pričarali spet na naše odre? Vloge podeželskih tipov pristojajo našim fantom in dekletom, beseda je gladka, dejanje naravno. Med meščankami se je še posebej odlikovala zajetna Lojzka, odvetnik Ivan našega Ludovika pa je bil vsestransko posrečen. Med pustom se bomo najbrže spominjali komika Folteja in si ga želeli na pustnem odru. Še dvema velja posebna pohvala: Presečnik je pokazal v postavi in kretnji kmečko grčavost, njegova ljubljenska Meta pa se je po svoji prisrčnosti ukradla nam vsem v srce, ne samo doktorju Ivanu. — Režiser iz Pečnice naj bi še v bodoče mislil na svoje „Rožane“, za to ga prosimo tudi mi!

Dr. Matevž Scharwitsl - umrl

27. decembra preteklega leta je umrl v 80. letu svoje starosti na Dunaju koroški rojak in neutrudni zagovornik pravic koroških Slovencev dr. Matevž Scharwitsl. 5. januarja pa so ga položili na dunajskem centralnem pokopališču k zadnjemu počitku.

Kdor je poznal pokojnega, je bil ob vsakem srečanju z njim vzradoščen zaradi neutrudnega optimizma in vedrega značaja, ki je „dohtarja“ vsepovsod spremljal. Rodil se je pri Otiču, v kmečki hiši v Podravljah, se šolal in ubral pot juridičnega študija. Skozi dolga leta je po končanem študiju in pripravniki letih deloval kot odvetnik v svoji dunajski pisarni v Feßtgasse v Ottakringu. Šele ko je bil upokojen, si je mogel uresničiti svojo željo in potovati. Vedno spet ga je prinesla pot tudi na Koroško, kjer se je rad in z veseljem oglašal v domačih Podravljah. Za svojo družino — žena mu je žal zgodaj umrla — je vzorno skrbel in omogočil svojim trem sinovom visokošolski študij.

Ker smo ga na Koroškem poznali le kot vedrega, zdravega in narodno prizadevnega ter kritičnega človeka, nas je njegova smrt resnično presenetila. Sinovom ter njihovim družinam izreka tudi uredništvo „Našega tednika“ — pokojni je bil zvest bralec našega lista — iskreno sožalje.

DARUJTE za tiskovni sklad!

Pisma bralcev:

Spodnje Goriče, 22. 12. 1973

„Dragi stric Hanzej,

z zanimanjem sem prebral v NT 51/52 (20. 12. 73) članek, ki je bil napisan ob Tvojem življenjskem jubileju („Pater Bertrand Kotnik — 60-letnik“), ker vsebuje le nekaj tudi meni novih podatkov.

Čeprav trdi pisec, da Te „Koroški rojaki najbrž sploh ne poznajo ali pa le malo“, hočem poudariti resnici in Tvoji materi na ljubo, da vsaj dve trditvi ne odgovarjata danosti.

Dobro se spominjam na Cankarjevo Skodelico kave, ki so nam jo poleg drugih dobrih slovenskih knjig brali naša babica, ko smo sedeli ob dolgih zimskih večerih v stari Prosenovi izbi; saj sem živel s svojo materjo od svojega rojstva do smrti Tvoje matere (t. j. 12 let) na Tvojem domu. Ker se doma do svojega vstopa v osnovno šolo Rožek leta 1951 nisem naučil niti ene nemške besede, sta trditvi, da je Prosenova mati „zelo rada brala tudi nemške reči“ in da „Ti skoraj nisi znal slovensko govoriti,

ko si prišel v Ljubljano“, res čisti iznajdbi. To sem hotel povedati kot rečeno, resnici in stari slovenski kmečki družini na ljubo, iz katere izhajava.

Ob življenjskem jubileju Ti želim vse dobro in Te lepo pozdravljam

Tvoj nečak Francej.“

„SLOWENEN: HO RUCK ÜBER'N LOIBL — TIROLER: HO RUCK ÜBER'N BRENNER?“

Herr Ing. Stourac befaßt sich in einem Leserbrief (Kleine Zeitung, 3. 1. 74) mit einer für »echte Kärntner« vermutlich wieder schwerverdaulichen öffentlichen Stellungnahme zum Kärntner Volksgruppenproblem, des bekannten Schauspielers Fritz Muliar, der obendrein zum Vergleich auch noch Südtirol heranzog, was ihm die in diesem Fall übliche Rüge eintrug, er sei über die Kärntner Frage schlecht beraten.

Wer allerdings verstehen will, weiß was Muliar mit dem Beispiel Südtirol sagen wollte, nämlich schlicht und einfach, daß

Naše prireditve

Farna mladina iz Vogrč gostuje v nedeljo, 13. januarja, ob pol dvanajstih v farni dvorani v Železni Kapli z igro

TRIJE KRALJI

Božična legenda v treh dejanjih (9 slikah) Po Timmermansu priredil dr. Niko Kuret.

V nedeljo, 13. januarja, ob treh popoldne, bo pri „Voglu“ v Št. Primožu Timmermans-Kuretova igra:

TRIJE KRALJI

Božična legenda v treh dejanjih (9 slikah) Gostuje Farna mladina iz Vogrč

Farna mladina v Pliberku vas prav prisrčno vabi na igro

HENRIK, GOBAVI VITEZ

misterij v štirih dejanjih
ki bo v nedeljo, 13. januarja 1974, ob 19.30 v farni dvorani v Pliberku.

Gostuje farna mladina iz Dobrle vasi.

Katoliško prosvetno društvo „Planina“ v Selah vabi na Goldonijevo veseloi gro

SLUGA DVEH GOSPODOV

ki bo v nedeljo, 13. januarja 1974, ob 14. uri v farni dvorani v Selah.

Gostuje farna mladina iz Železne Kaple.

Slovensko prosvetno društvo „Rož“ v Št. Jakobu v Rožu vabi na Goldonijevo veseloi gro

SLUGA DVEH GOSPODOV

ki bo v nedeljo, 13. januarja 1974, ob 19.30 v farni dvorani v Št. Jakobu v Rožu.

Gostuje farna mladina iz Železne Kaple.

Dom v Tinjah vabi na

SREČANJE LOVCEV

„Lovska sreča ali sreča za lovca“

Dobrih navad se moramo okleniti in se jih zvesto držati. Zato bomo tudi letos priredili lovski „dolgi popoldan“, da si bomo osvežili spomine na lovsko doživetja pa tudi gozdne pustolovščine.

Ta popoldan imajo dostop v Tinje samotisti, ki obvladajo lovsko latinščino.

Spored:

■ strokovno izobraževalni program: z uvodnim govorom, referatom in filmom

■ lovska večerja z zabavnim programom

Referenti „bodo nabiti“ na oglasni deski v Domu

Začetek: v nedeljo, 13. jan. 1974, ob 14.30

Zaključek: v nedeljo, 13. jan. 1974, ob 22. uri

Slovensko planinsko društvo v Celovcu vabi na

PREDAVANJE Z BARVNIMI DIAPOZITIVI

o jugoslovanski alpinistični odpravi na Makalu v Himalaji, v ponedeljek, 14. januarja 1974, ob 19. uri, v slovenskem dijaškem domu v Celovcu, Tarviser StraBe.

Predava znani alpinist in vodja bivše himalajske odprave na Makalu, Aleš Kunaver.

Obisk tega predavanja bo pravo doživetje. Vabimo vse, da se ga udeležite.

Odbor

SLOVENSKO PROSVETNO DRUŠTVO V GLOBASNICI

Ivan Cankar:

Hlapec Jernej in njegova pravica

Odrska priredba v dvaindvajsetih slikah

Priredil: Franjo Potočnik

Gostuje: GLEDALIŠČE PTUJ

v nedeljo, 20. jan. 1974, ob 14.30, pri Šoštarju v Globasnici

Nastopajo:

Hlapec Jernej — Lojze Matjašič
mladi Sitar, sodnik, kmet, — Mirko Vaupotič
krčmar, župnik — Franjo Gunžer
Gostačev, popotnik, svak, godec, mlad človek — Marjan Šneberger
sodnik, kmet, sosed, pisar, plešec — Stane Janžekovič
Šalander, potepuh, godec, kmet — Andi Podbreznik
gospod, jezični dohtar, Vajačev — Lojze Kostanjevec
Sitarica, žena — Natalija Anreiterjeva
žena, dekla — Olga Fričeva
tašča, ženska — Jožica Skokova
kmetje, kmetice, otroci, policaji, godci

Režiser, scenograf in glasbena oprema: Franjo Potočnik — Asistent režije in tehnično vodstvo: Mišo Damiš — Lektor: Natalija Anreiterjeva — Zgodbo pripoveduje: Martina Lesnikova — Šepetalka: Silva Kovačičeva — Razsvetljava: Stane Pal.

dort eben eine deutsche Volksgruppe in einem mehrheitlich nicht deutschem Staatsgebiet lebt (rund 55.000.000 italienischer Nationalität), bei uns eben eine slowenische Volksgruppe in einem deutschen Staatsgefüge beheimatet ist, und beiden Volksgruppen stehen die gesonderten Volksgruppenrechte nach der Menschenrechtsdeklaration zu und da die Menschenrechte unteilbar sind, tut es nichts zur Sache, ob sich nun etwa Südtirol in seiner Geschichte, Entwicklung und Stärke von Südkärnten unterscheidet.

Von der Warte der Menschenrechte gibt es keinen Unterschied zwischen Kärnten und Südtirol. Wenn also z. B. sehr häufig die Ansicht vertreten wird, bei uns in Kärnten (auch in Leserbriefen) die Kärntner Slowenen haben sich der Mehrheit unterzuordnen, deutsch zu sprechen und nichts zu fordern und wenn es ihnen hier nicht paßt, dann mögen sie nach dem Süden geh'n, so stimmt dieser Geist äußerst bedenklich, verstößt er doch gegen die Menschenrechte und zeigt außerdem, daß

es mit der Reife zur Demokratie auch nicht recht weit bestellt ist.

Würden allerdings die Italiener von den Südtirolern verlangen, sie sollen gefälligst auf ihre Rechte als Volksgruppe verzichten, aufhören zu fordern, denn die Staatsprache ist italienisch und wenn es ihnen in Italien nicht paßt, mögen sie nach Norden über den Brenner gehen, was gebe das für ein wütendes Gejammer im deutschen Sprachraum und mit Recht!

Auf die Frage Muliar, warum diese Wunden nicht heilen können, kann man antworten: »Können schon — aber dürfen nicht!« In Kärnten ist einerseits die Unkenntnis über die Menschenrechte, andererseits das Schein-Bekenntnis zu den Menschenrechten vorherrschend und diese beiden auffallenden Merkmale erhalten Ressentiments und sind der fruchtbare Nährboden für künstlich erzeugte »konkrete« Befürchtungen und Schauernmärchen, von der Bedrohung und Slowenisierung unseres Landes!

Herbert Guttenbrunner,
Köttmannsdorf

Lepi uspehi krožkov za prirejo pujskov

STOTISOČ ZREJENIH IN PRODANIH PUJSKOV ZA PRIREJO V 5 LETIH

- Naloge kmetijske zbornice so raznolike.
- Na področju kmetijstva gre dandanes
- v prvi vrsti za usmeritev kmetov s spe-
- cializacijo na proizvodnjo tistih pridel-
- kov, ki jih trg zahteva in razmeroma do-
- bro plača. Istočasno in pravzaprav s tem
- povezano gre pa pospeševanju kmetij-
- stva za ustrezno delitev dela. Vzrokov za
- vse to je skoraj toliko kot pa primerov,
- ki kažejo uspešnost specializacije in
- delitve dela. Eden takih primerov so
- krožki za zrejo pujskov.

V čedalje bolj razvijajočem se tržnem gospodarstvu, ob naraščajoči porabi mesa in ob večajočih se zahtevah do njegove kvalitete bo kmečki obrat na trgu bolje odrežal, če se bo v prireji mesa in njegovi ponudbi združil, in če se bo istočasno odločil za delitev dela. To spoznanje je na Koroškem že razmeroma zgodaj pričelo pridobivati na tleh.

Proizvodne skupnosti, posebej pa krožki za prirejo pujskov so zadnje čase postali poseben faktor v oskrbi prebivalstva z do-

ni pujske. S tem je dobil „otrok“ na trgu s kmetijskimi pridelki svoje ime. Istočasno so bili v partnerstvo povabljeni večja pitališča v deželi ter Zveza koroških prašičerejcev. Odziv je bil razveseljiv. Partnerstvo zveze koroških prašičerejcev je tem pomembnejše, ker so od leta 1969 na plemenskih sejmihi te zveze krožki doslej kupili nič manj kot 287 plemenskih merjascev in 165 plemenskih svinj.

Po taki razširitvi partnerstva je bila na eni strani odprta pot k še boljši kvaliteti pujskov, na drugi strani pa je bilo pitališčem zagotovljeno jamstvo za rentabilno pitanje prašičev. Prizadevanja v programu „južni pujske“ gre do namreč za tem, da morajo v tem partnerstvu biti zadovoljni vsi.

Koncentracija v prireji pujskov je glavno prizadevanje krožkov in njihovih partnerjev. Uspeh tega prizadevanja je mogoče oceniti po naslednjih kraterijih: po povprečnem številu plemenskih svinj na člana, po skupni

Vsi prisrčno vabljeni na tradicionalni

23. slovenski ples

ki bo v soboto, 12. januarja 1974, s pričetkom ob 8. uri zvečer v prostorih Delavske zbornice v Celovcu.

Tokrat bo igral za ples Plesni ansambel Francija Puharja od RTV Ljubljana s pevkama Majdo Sepe in Sonjo Gaberšček in inštrumentalni ansambel Dobri znanci s sestrami Potočnik.

Slovenska prosvetna zveza

brim in najboljšim mesom. Tem krožkom je po 1. januarju 1969 pred kratkim uspelo, da so zredili in prodali stotisočega „južnega pujska“. To dejstvo je vredno kratkega pregleda in bilance dosedanjega njihovega razvoja.

Za zrejo pujskov obstoja sedaj na Koroškem 13 krožkov z 299 člani in 2197 priznanimi plemenjskimi svinjami. Med njimi je bil Južnokoroški krožek za zrejo in pitanje prašičev prva skupnost v prireji mesnatih prašičev in dobrega svinjskega mesa. Ustanovljen je bil 4. oktobra 1964. Tisto nedeljo je 14 kmetov v okolici Pliberka s 30 plemenskimi svinjami položilo temelje za prirejo in vnovčenje prašičev na pogodbeni osnovi.

Leta 1968 je po pridobljenih izkušnjah v Pliberku prišlo do ustanovitve treh nadaljnjih krožkov za zrejo pujskov, in sicer v Granitztalu, v Steinfeldu v zgornji Dravski dolini in v zgornji dolini Mele. V nadaljevanju teh prizadevanj so leta 1969 nastali krožki v Ziljski Bistrici, v Velikovcu in v zgornji Labotski dolini. 1970 so sledili krožki v srednji Labotski dolini, v Feldkirchnu in v Brežah. Krožek v spodnji dolini Mele je sledil leta 1971 in leta 1972 sta se tem enotam združenega dela in prodaje pridružila še krožka v Kötschachu in v Št. Vidu ob Glini.

Krožki za prirejo pujskov imajo več partnerjev. To partnerstvo ima svoje korenine v Pliberku, kjer sta se tamkajšnjemu krožku že na začetku kot partnerja pridružila Koroška kmetijska zbornica in koroška Raiffeisnova zveza. Naloge so bile od vsega začetka jasno razdeljene: krožek je skrbel za razvoj obsega prireje, kmetijska zbornica za pospeševanje in organizacijo prireje, Raiffeisnova zveza s svojimi obrati pa za dobavo reprodukcijskega blaga in za zanesljiv odkup. Ta delitev dela se je dobro uveljavila in obstoja še danes, vendar se je število partnerjev krožkov povečalo.

Sredi leta 1969 je bil uveden za Koroško specifičen sistem vnovčenja oz. posredovanja pujskov med krožki in pitališči. Ta sistem vsebuje reden štirinajstdnevni prevzem pujskov pri pristojni kmetijski zadrugi in njihovo posredovanje pitališčem, ki so jih naročila. Zadevni posel se odvija po načelu: izpolnjevanje obvezne ponudbe pri zadrugi s strani članov krožkov je predpogoj za zajamčen odkup. S 1. januarjem 1971 je kot partner vstopilo novo ustanovljeno združeno Poslovno združenje za vnovčenje kmetijskih pridelkov GROSSERTA, ki je odgovorno za prevzem, posredovanje in dostavo pujskov. Ko je prireja 4.488 priznanih kvalitetnih pujskov leta 1969 narasla na 15.085 leta 1970, so partnerji proklamirali program „juž-

in po povprečni letni prireji pujskov na člana in po deležu v krožkih prirejenih pujskov na obrtnih zakoljih prašičev na Koroškem. Po teh kriterijih je bilo mogoče v zadnjih petih letih zaznamovati naslednji razvoj:

	1969	1973
število članov začetkom leta	111	299
φ število svinj na člana	3,0	7,3
prirejenih pujskov skupno	4.488 ca.	37.200
φ na člana	24,5	ca. 121
delež na obrtnih zakoljih v %	3,5	ca. 27

- Ta koncentracija v prireji pujskov je
- bila mogoča le, ker so se člani krožkov
- odločili za dalekosežno delitev dela —
- tu zrejo pujskov, tam pitanje prašičev,
- navmes ustrezno posredništvo. Taka de-
- litiv dela je očitno pospeševala razvoj
- specializacije in zboljšanja kvalitete.

Koncentracija na področju vnovčenja je bi-

Gospodarska lista v Škocjanu opravila v letu 1973 dobro delo

Dne 27. 12. 1973 je bila v Škocjanu zadnja občinska seja. Na dnevnem redu so bile tele točke:

1. Soglasno je bil sklenjen dodatni proračun za leto 1973. Potreben je bil, ker je v nekaterih sektorjih bilo porabljeno več denarja kot je bilo to predvideno. Tako so za izgradnjo cest porabili okoli 400.000 šilingov več, za dograditev mrtvašnice pa celo okoli 600.000 šilingov več. Nepravilno poslovanje prejšnjega župana Jesseja je privedlo do tega, da so gradbeni mojstri opremili mrtvašnico s stvarmi, ki sploh niso bile predvidene, kakor na primer marmornata tla iz posebnega marmorja. Ta deficit so deloma olajšali tako, da so iz konta, ki je predviden za tujski promet, prenakazali denar na konto za izgradnjo cest ter za mrtvašnico.

Ugotovljeno je bilo, da bo znašal letos deficit za redni in izredni proračun okoli 4 milijonov šilingov. Deficit bodo krili s krediti bank, ki pa občini še niso bili popolnoma zagotovljeni. Treba je reči, da je glavni vzrok deficita izgradnja čistilne naprave (Kläranlage) v Škocjanu in okolici Klopinskega jezera.

2. Dodatna dajatev na pijače, ki naj velja odslej tudi za pivo, je bila sklenjena tudi z glasovi Gospodarske liste. Socialisti — ugotoviti moramo, da pri njih v zadnjem času kraljuje splošna zmeda —, so se delili, tako da je bil del proti predlogu.

la enako uspešna. Pri 11 krožkih je posrednik AGROSSERTA. Letos je prevzela okroglo 70 odstotkov prirejenih pujskov, 1969 je lahko prevzela le 30 odstotkov, ker jih več ni bilo ponujenih. AGROSSERTA prevzame vse ponujene pujske tudi v času, ko je ponudba obilna in v času, ko so cene visoke.

Iz tega je mogoče povzeti, da je „južni pujske“ po pitališčih na dobrem glasu. Njegova kvaliteta in njegovo zdravje sta med drugim tudi dokazana, s tem da je število pujskov po gnezdu kljub posedmerjenju skupnega števila gnezd preseglo začetno višino in da znaša v povprečju 9,6 priznanih „južnih pujskov“ na gnezdo.

V zadnjih petih letih so se krožki za zrejo pujskov po zaslugi dobre konstrukcije instaliranega partnerstva in po zaslugi enodušnega priznanja članov k temu partnerstvu razvijali proti vsem pričakovanjem dobro. Število članov je naraslo za 170 odstotkov, število plemenskih svinj pa za 564 odstotkov. Še bolj, in sicer za 746 odstotkov, je narasla letna prireja „južnih pujskov“. S tem je bil ustvarjen predpogoj, da imata koroški trg in koroško prebivalstvo v čedalje večji meri dobro svinjsko meso in prvovrstne mesne izdelke na izbiro.

V tem sklopu bodi še poudarjeno, da je že lani vsak peti obrtno zaklani prašič nosil oznako „južnega pujska“. Poudarjeno bodi tudi, da bi brez krožkov za zrejo pujskov pri oskrbi prebivalstva z mesom in mesnimi izdelki v zadnjih letih nastale očitne težave in da ne bi bilo take izbire kot jo imamo. Med štetji domačih živali 1968 in 1972 je namreč na Koroškem število plemenskih svinj nazadovalo za 5 odstotkov, čeprav se je v krožkih povečalo za več sto odstotkov. Na številu plemenskih svinj so krožki v deželi že udeleženi z desetimi odstotki.

- Ob koncu le še to: Med člani krožkov
- je 60 odstotkov gorskih kmetov, nadalj-
- njih 30 odstotkov predstavljajo mali
- kmetje. Oboji imajo skupno potrebo v
- tem, da morajo spričo skopo odmerje-
- nih kmetijskih površin iskati proizvodno
- panogo, ki ni vezana na razpoložljivo
- zemljo, drugače od kmetovanja ne mo-
- rejo živeti. Vstop v krožek za zrejo puj-
- skov jim je tako panogo zagotovil. Po-
- večal je donos dela, ne da bi bilo treba
- šteti pomembnejših denarjev za nove in-
- vesticije. Za večino teh kmetov je eksi-
- stenca na svojem gruntu s tem že za-
- gotovljena, za ostale pa bo, ko bodo
- ustrezno povečali število plemenskih
- svinj. S tem pa bodo tudi lažje oprav-
- ljali pomembno družbeno funkcijo ču-
- varjev kulturne podobe človekovega
- okolja.

Blaž Singer

Novoletni sprejem deželnega glavarja

Pri tradicionalnem novoletnem sprejemu je deželni glavar Hans Sima v torek spregovoril tudi o manjšinski politiki na Koroškem. Ne da bi omenil zadržanje sedanjega vodstva SPÖ, je označil edino njegov pristop k reševanju vprašanj slovenske narodne skupnosti na Koroškem za primerne in učinkovitega za pomiritev atmosfere v deželi. Posebej je nagovoril koroškega škofa dr. Köstnerja in evangelskega superintendanta Pellarja, ki oba kljub dolgoletnemu nasprotju obeh veroizpovedi skupno hodita pot pomiritve na Koroškem.

Deželni glavar Sima je navezal na uspehe Koroške na gospodarskem področju, predstavil pa je novi predlog deželne ustave, o katerem bodo razpravljale stranke že meseca januarja. Naš tednik bo o vsebini nove ustave, predvsem pa o stališču Slovencev v bodoče še obširno poročal.

Prav tako v torek je praznoval svojo petdesetletnico rojstva zvezni predsednik ÖVP dr. Karl Schleiner. V zreli starosti postanejo ljudje po navadi bolj do vzetni za stvarne in utemeljene argumente. Bomo videli, kako bo to še prijem v zadevi upravičenih zahtev slovenske narodne skupnosti na Koroškem.

NA POL SKRITI FOSILI

Iz Skoplja poročajo, da so zadnje mesece v Makedoniji odkrili več fosilov, orodja in drugih sledi o človekovem obstoju in dejavnosti iz ledene dobe, izpred milijon let. Ostanki tistih časov so še na pobočjih, gorah in poljih po vsej republiki. Večjega dela najdišč še niso raziskali, saj tako delo terja veliko časa, potrpežljivosti in strokovnosti, primanjkuje pa tudi ljudi, ker se mladi le neradi odločajo za študij te nedvomno zanimive znanstvene veje.

OMEJITEV HITROSTI NA AMERIŠKIH CESTAH

Ameriški predsednik Nixon je podpisal zakon, ki obvezuje vseh 50 držav ZDA, da uvedejo na cestah omejitev hitrosti 88 km na uro. Nixon je dejal, da bo tak ukrep omogočil, da bi prihranili okrog 200 tisoč sodov bencina dnevno. Zakon predvideva tudi zapleten sistem „združevanja“ avtomobilistov, ki gredo vsak dan v isti kraj. Namesto da bi se vsakdo posluževal osebnega avtomobila, bi morali sestaviti skupine avtomobilistov, ki naj bi se skupaj vozili na delo z enim samim avtomobilom, kar bi seveda pomenilo znatno varčevanje z bencinom.

to razsvetljava, plačevati pa morajo zanj vsi. V glavnem svetijo svetilke pozimi samo hotelirjem v Klopincu, ki si lahko napravijo svojo razsvetljava za dvorišče ali pa še tam ne (promenada na severu Klopinskega jezera).

O tem nujnem predlogu je sklepal odbor za gradnjo cest 4. 1. 1974, v katerem je seveda zastopana tudi Gospodarska lista.

Prošnji g. Planinška, na odkup občinske zemlje, niso ugodili. O tej prošnji bo še sklepal odbor za prostorsko načrtovanje (Planungsausschuß). Za to sta bila ÖVP in GL, proti pa SPÖ in FPÖ.

Ob koncu leta moremo reči, da je Gospodarska lista 1973 opravila v Škocjanu dobro delo. Mnogo predlogov je prišlo iz naših vrst. Čeprav imamo v občini samo tri odbornike, pa so le ti že večkrat odločilno glasovali. Nismo na nikogar vezani in vedno glasujemo, tako da je v prid našemu človeku.

Še v večji meri se v občinskih zadevah obračajte na naše odbornike, ki vam bodo skušali po vseh močeh pomagati.

Še enkrat se vam zahvaljujejo za vaše zupanje in prosijo za vašo podporo tudi v letu 1974 odborniki Gospodarske liste Škocijan:

Franc Picej, pd. Tedl na Žamanjah
Dipl. trg. Joza Habernik v Nagelčah
Andrej Polzer, pd. Lazar v Spodnjih Vinarah

ter zastopnik dipl. inž. Franc Konzilia v Št. Vidu.

šport-šport-šport-šport-šport

FRANZ KLAMMER POTRDIL PONOVNO SVOJO POSEBNO MESTO

Med avstrijskimi smučarji v smuku je naš Korošec Franz Klamm er ponovno dokazal, da je nesporno najboljši smučar v tej disciplini. Čeprav Korošec pri svoji vražji vožnji čez poledenelo in valovito smučišče v Garmisch-Partenkirchnu ni našel zmerom svoje idealne linije, ga je Švicar Collobin prehitel le za par stotink sekunde.

Zmagovalec v slalomu v Garmischu je bil Christian Neureuther (ZRN) pred trikratnim svetovnim zmagovalcem Gustavom Thönijem (Italija) in Schlagerjem, prav tako (Zvezna republika Nemčija). Najboljši Avstrijec je bil šele 4., in sicer Zwilling.

Pröllova zmagovalka v smuku

Pred 10.000 gledalci je v soboto v Pfrontnu ponovno triumfirala Annemarie Pröll-Moserjeva, 2. je bila Wiltrud Drexel, 3. pa kanadčanka Betsy Clifford. Zato pa so Avstrijke odpovedale v veleslalomu. Najboljša avstrijska smučarka je zasedla šele 5. mesto — Lukasser. Nepričakovano je bila zmagovalka Kanadčanka Katarina Kreiner, 2. Morerod (Švica), 3. Serrat (Francija), 4. Treichel (ZRN).

Na Jennerju pri Berchtesgadnu zmaga Italijanov

V veleslalomu so v ponedeljek na Jennerju pri Berchtesgadnu slavili Italijanski smučarji velik triumf. Kar pet jih je bilo spredaj. Zmagal je Piero Gros, 2. Gustav Thöni, 3. Stricker, 4. Schmalzl, 5. Pietrogiovanni (vsi Italija), 6. Erik Haker (Norveška), 7. Pargäzti, prvi Avstrijec je bil šele 8., in sicer Franz Klammer.

Za svetovni pokal v alpskem smučanju vodi sedaj Italijan Piero Gros s 75 točkami, 2. je Franz Klammer 74, 3. Roland Collombin (Švica) s 65 točkami, 4. Hans Hinterseer 52 točk itd.

NOVOLETNA SKAKALNA TURNEJA — ZMAGOVALEC ASCHENBACH

22. nemško-avstrijska novoletna skakalna turneja Intersport je končana. Po štirih skakalnih tekmah, ki so bile v Oberstdorfu, Garmisch-Partenkirchnu, Innsbrucku in Bischofshofnu, si je priboril prvo mesto vzhodni Nemec Georg Aschenbach, pred Švicarjem Walterjem Steinerjem, 3. mesto je zasedel spet vzhodni Nemec Eckstein, 4. Hans Schmid (Švica) itd. Aschenbach je zmagal dvakrat: v Oberstdorfu in Innsbrucku, Steiner v Garmischu, Eckstein pa v Bischofshofnu.

ŽREBANJE MOŠTEV ZA SVETOVNO PRVENSTVO

V soboto, 5. januarja, so v Frankfurtu izžrebali skupine za svetovno nogometno prvenstvo. 16 finalistov so razdelili v 4 skupine.

V 1. skupini bodo igrali: Čile, Zvezna republika Nemčija, Nemška demokratična republika in Avstralija.

V 2. skupini so: Jugoslavija ali Španija, Brazilija, Zaire, Škotska.

V 3. skupini bodo igrali: Nizozemska, Urugvaj, Švedska, Bolgarija.

V 4. skupini igrajo: Haiti, Italija, Poljska, Argentina.

Otvoritveno igro svetovnega prvenstva bo sta predstavila Brazilija ter Jugoslavija ali Španija, in sicer 13. junija v Frankfurtu. FIFA je tudi določila, da bo odločilna tekma med Jugoslavijo in Španijo za vstop v finalni del nogometnega tekmovanja 13. februarja v Frankfurtu.

ŽREBANJE ZA EVROPSKE POKALE

Žrebanje za sestavo četrtfinalnih skupin vseh treh velikih evropskih nogometnih klubskih turnirjev (pokal prvakov, pokal pokalnih prvakov in pokal UEFA) bo 16. januarja v Parizu. To vest je sporočila evropska nogometna zveza, ki je med drugim izjavila, da bodo ob tej priložnosti sestavili tudi izločilne skupine za evropsko prvenstvo državnih reprezentanc. Vseh 32 reprezentanc, ki bodo nastopale na evropskem prvenstvu, bo razdeljenih v osem skupin po štiri moštva. Izločilna tekmovanja se bodo odvijala od 1. avgusta do zadnjega januarja 1976. Četrtfinalna srečanja bodo aprila in maja 1976, finale pa junija istega leta.

Istčasno bodo v Parizu sestavili tudi izločilne skupine za evropsko prvenstvo reprezentance pod 23 leti. Nastopalo bo 23 držav po istem kriteriju kot za evropsko prvenstvo, izločilne tekme pa bodo morale biti zaključene 31. decembra 1975.

V TEKOČI SEZONI: ITALIJA NA 1. MESTU

Italijanska nogometna reprezentanca je bila izbrana za najboljšo evropsko enajsterico. Anketo je izvedel francoski športni tednik „France Football“, ki je na tretje mesto postavil Jugoslavijo, na drugo pa Švede. Italijani so si po mnenju francoskega tednika zaslužili prvo mesto med 33 reprezentancami, predvsem zaradi uspeha nad svetovnimi prvaki Brazilci in pa zaradi zmage nad Anglijo.

Zanimivosti

ZLATA MEDALJA MLADEMU FANTU

Na nedavnem tekmovanju konstruktorjev za rakete in letalsko modelarstvo v Novem Sadu v Jugoslaviji, je prejel zlato medaljo in diplomo ter s tem prvo nagrado, 17-letni mladenič Atila Ereš, sin našega meterja Mohorjeve tiskarne Ištvana Ereša.

UMRL JE LETALSKI KONSTRUKTOR

V Parizu je v starosti 93 let umrl Gabriel Voisin, eden prvih francoskih konstruktorjev letal in avtomobilov. Leta 1908 je njegovo prvo dvokrilno letalo premagalo takrat rekordno razdaljo: preletelo je kilometer. Dosežek je bil uradno registriran.

ENERGETSKA KRIZA NA NIZOZEMSKEM...

Pomanjkanje petroleja je od vseh držav v največji meri prizadelo Nizozemsko, kateri arabske države ne dobavljajo več goriva. Spricho pomanjkanja je vlada uvedla racioniranje, količina benzina, ki jo dobi vsak avtomobilist na teden, pa je zelo majhna: 15 litrov. Kaj storiti? Iznajdljivi Nizozemci so takoj izumili urad, ki ima svojevrstno nalogo: najti ljudi, ki vozijo po isti progi na delo in jih prepričati, naj se vozijo z enim samim avtom v službo.

POSNETKI DROBNIH VIRUSOV

Raziskovalci ameriškega inštituta za zdravje so slikali virus, ki povzroča vnetje jeter in s tem zlatenico. Viruse so odkrili pri umetno inficiranih ljudeh, prostovoljcih iz kaznilnice v državi Illinois. Virus nalezljive zlatenice so izločili z novo tehniko elektronske mikroskopije, ki omogoča odkrivanje tudi najmanjših mikrobov v zelo majhnih količinah.

ŠE NADALJE V ŠOLAH ŠIBA

Po volji učiteljskega sindikata naj bo Velika Britanija tudi v prihodnje edina evropska dežela, v katere šolah je dovoljena telesna kazen. Med razpravo o predlogu zakona, ki predvideva prepoved šibe v šoli, je dejal predstavnik 230.000 članov predavateljskega sindikalnega združenja Edward Britton: »Takšen zakon ne upošteva stvarnosti in priča, da njegovi predlagatelji ne vedo, kaj se v resnici dogaja v šolah.« Za te-

lesno kazen v šoli predvideva novi zakon do 12 mesecev zapora in denarno kazen do 150 funtov. Učitelji hočejo tudi v prihodnje uporabljati šibo, ker so angleški starši po mnenju sindikata med najbolj popustljivimi na svetu.

HITRA POŠTA

Obvestilo, ki ga je osrednji poštni urad iz Mester (Italija) poslal Minu An-niju tudi iz Mester, naj dvigne priporočeno pismo, je prepotovalo nekaj borih kilometrov razdalje med pošto in Annovim stanovanjem v 22 mesecih. Ko se je Anno zglasil na uradu, da bi lahko končno dvignil pismo, pa so mu odgovorili, da so pismo že vrnilo pošiljatelju.

INDIJANSKO GROBIŠČE

Delavci, ki so kopali temelje za neko poslopje v ameriškem mestu Windsor, so našli na pomembno arheološko najdišče. Arheologi pravijo, da gre za indijansko pokopališče iz leta 1600 pred Kristusom. Odkrili so več ovalnih udolbin, kamor so Indijanci položili pepel pokojnikov, potem ko so njihova trupla sežgali.

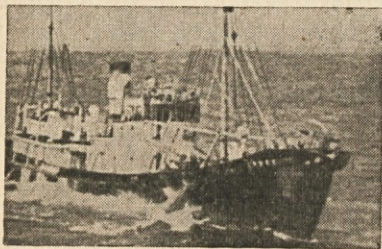
Orodje, ki so ga prav tako odkrili v teh udolbinah, je arheolog dr. Douglas Jorda imenoval »senzacionalno«, ker so namreč takšna odkritja zelo redka. Poleg pepela umrlih (našli niso nobene kosti ali lobanje) so znanstveniki odkopali več puštic, kopij, kmetijsko orodje in dva kamna, ki sta se rabila za prižiganje ognja.

ČE NE GRE S PESTMI, PA KAR... Z ZOBMI

Argentinska boksarska zveza je diskvalificirala za tri mesece boksarja Ramona La Cruza, ker je med dvobojem z Miguelom Angelom Castellinijem, ugriznil močnejšega nasprotnika. La Cruz, bivši prvak Latinske Amerike v velter kategoriji, je klonil Castelliniju v spopadu za naslov argentinskega prvaka. Tudi poslednje sredstvo, da bi nasprotnika ugnal z zobmi, mu je spodletelo.

Vse kaže, da imajo argentinski bok-sarji zobe kot pomožno orožje proti premočnim nasprotnikom. Tudi argentinski prvak teške kategorije Oscar Bonavena je bil leta 1963 diskvalificiran za nekaj mesecev, ker je nasprotniku dobesedno odgriznil uho.

BORIS PAHOR:

Parnik trobi nji

„Da, če bi ne bili narod, ki ima tradicijo večstoletnega podložništva v krvi. Mi smo mirni, ubogljivi, kakor nas je naučil avstrijski bič. Vzemite na primer usodo Bidovca in njegovih treh tovarišev. Vsi smo vedeli, da jih bodo streljali, a kaj smo naredili? Potuhnilni smo se kakor zmeraj. Saj, vojne ladje so takrat poslali v Trst, legija San Giusto je bila pripravljena, straža na meji je bila ojačena, vse res, a ljudje so stiskali zobe, jokali in krotko počepnili v kot. Upali so, da bodo z onkraj meje ponoči vdrli begunci in rešili na smrt obsojene fante!“

Še bolj se ji je približal.

„Naš človek je v dobršni meri fatalist. Majhen je, zato čaka. Ve, da, če se upre plaz, ga bo ta podrl, rajši si skuplje luknjo in upa, da bo zdrvel plaz preko njega.“

„In tako se dvajset dijakov skuša naučiti materinščine v skriti učilnici.“

Dolgo je molčal.

„Da, z upanjem na jutrišnji dan,“ je naposled rekel.

„Prav tako bi se lahko učili kitajščine. Za policijo bi to bilo isto.“

„Ne. Predvsem ne, ker so to dijaki, nekateri že akademiki, torej mladina, ki bo jutri vodila druge. In ravno zaradi tega tudi za policijo ni isto, kakor da se učijo kitajščine.“

„A koga bodo vodili? Tiste, ki jih je šola v dvajsetih letih potujčila, gotovo ne.“

Vzel je roko iz žepa, potem sklenil obe roki na hrbtu. Stopil je spet zdolž mize.

„V trenutkih obupa človek res tako čuti. Vse se mu zdi za večne čase zgubljeno. A potem se spet prebudi iz otopelosti in ve, da ne sme odnehati. Prva je pravica, in življenje ima pomen samo, če ga žrtvuješ pravici.“

Čutila je, da nima več pravih razlogov, da bi se upirala; spremeniti bi bilo treba ljudi, njihov značaj.

On pa je rekel: „Zgodovina je večinoma pravična in nazadnje kloni pred tistimi, ki se bojujejo za zvestobo.“

„Na primer pred Kartagino!“

„Ne, Kartagina ni bila sužnja. Bila je napadena in uničena. Suženj pa nabere v sebi toliko energij, da podrejo, ko se sprožijo, vse zapreke. A še nekaj drugega je, na kar je treba pomisliti. Fašistični imperij ni tisti, ki je zoral Kartagino, čeprav gospoduje zdaj v Adis Abebi. v Tripolitani in Somaliji. Samo zaradi optične prevare nekateri menijo, da je ta imperij res nadaljevanje prvega.“

„To se pravi, da je edino upanje vojaški spopad,“ je ko sama sebi rekla.

„Kdor ne pozna samo pročelja, ampak tudi notranji ustroj tega cesarstva, ta dobro vé, da ima ta velikan krhke noge.“

Zdaj so se njegove poteze sprostile; sklonil se je nad mizo in položil dlani plosko nanjo.

„A vi?“ je nenadoma rekel. „Ni dolgo, kar zahajate sem.“

„Niti leto ni še, kar živim tukaj.“ Nekoliko bolj sproščen, manj ujet v mirno žalost je bil zdaj, ko se je tako upiral na roke; bolj moški je bil takšen, manj poduhovljen.

„Pravzaprav sem se rodila tukaj. Oče je bil železničar, a ob prihodu Italije so ga premestili v Milan, takó smo bivali tam. Potem je mama ostala vdova in nas je vzel k sebi ded, mamin oče. Zdaj je tista majhna kraška domačija prazna,“ je rekla, a ji je zoprno, ker ima vtis, da se mu spoveduje, obenem pa si misli, da bi se zdaj komu drugemu ne mogla. Mogoče niti Danilu ne.

„In kaj delate zdaj?“

„Nič.“

Zaveda se, da je bil naglas tega zloga rezek, čeprav je hotela, da bi bil posmehljiv. On se je vzdignil in si pogladil čelo; tako so bile še bolj poudarjene goste črne obrvi in črni lasje.

„To se pravi, da bivate pri sorodnikih,“ je rekel, kakor da povzema prejšnje misli.

„Nimam sorodnikov.“ In zdaj čuti, da je na tak, nekoliko razdražen, nekoliko zadušen način mogoče povedati vse, kar ni mogla zaupati ne gospe Mariji ne Veri. „Nisem našla službe v pisarni, zato sem začasno sprejela mesto družabnice pri stari grški gospe,“ je rekla. „A pred kratkim je vzela k sebi nečaka, ki je menil, da bo vzel k sebi mene, ko bo teta legla.“

V njegovih očeh se je zbudilo nekaj, kar je bilo za trenutek na tem, da postane svetloba, a se je hitro utrnilo, kakor da se je misel zbrisala, še preden se je razločno pojavila; tako postane spet gladek in siv prodni pesek, ko se odtegne z njega svetla voda, ki se je pravkar razlila čezenj.

„Zdaj sem v sobi nekje za občinsko palačo,“ je hitro rekla, da ne bi več spraševal.

„Znate kljubovati viharjem,“ je rekel.

Nekaj duhovniškega je bilo v tem njegovem načinu, zato je sprejemala njegovo priznanje, a se je obenem vendar zavedala tistega nerazporejenosti, katerega čuti zmeraj ob dobroti, ki ima v sebi odtenke trpkosti in zahtevanja.

Njegova roka pa je medtem šla v žep po majhno zapisnico.

„Trgovina pohištva v Battistijevi ulici,“ je rekel in še listal. „Gospodar je Jud. Davi je še potreboval pisarniško moč.“

A ni se še dobro zavedal svojega razburjenja, ko so se vhodna vrata odprla in je vstopil plavolas fant v sandalah in belih hlačah.

„Oprosti, Robert, a prej nisem mogel,“ je rekel.

Ona pa je vstala; in šele tedaj je videla, da drži še

Naj živijo koline!

(JANUARSKA HUMORESKA)

„Veš, Jaka, naš ščetinar je že prav lepo okrogel, kar okrog 200 kg je že nabral in jaz bi bila za to, da ga čimprej zakoljemo. Če se strinjaš tudi ti, bi bilo najbolje, da kar danes stopiš do mesarja Rudija, da pride in spusti našemu prašičku kri. Pa še k sosedu Tonetu stopi in tudi brata Jožeta povabi, da prideta pomagat loviti, ker je naš prašiček pravi hrust in kar dobro se boste morali pripraviti, če ga hočete spraviti na oni svet.“

Tako je nekega zimskega jutra okrog Novega leta nagovorila gospodinja Mara moža Jaka.

Zbrali so se v soboto zjutraj ob šestih. Na mizi je že stala zelenka domače slivovke, ki naj bi po stari navadi vlila možem pogum v kri. Gospodinja Mara jim je postregla s čajem in z belim kruhom. Žganje v čaj pa je vsakemu nalil gospodar Jaka sam. Pa ne samo „štamperiček“, ampak toliko, da je čaj izgubil vso barvo. To ni bil več čaj z žganjem, ampak žganje s čajem.

Ko so čaj popili, so jim lica kar žarela in postali so zgovorni, klepetavi. Mesar Rudi jim je začel razlagati svoje prijetne in neprijetne dogodivščine, ki jih je doživel pri svojem „morilskem“ poslu. Med njegovim pripovedovanjem pa je zelenka tako dolgo krožila od moža do moža, da je postala prazna. Ura je bila že sedem in gospodinja jih je opomnila, da bo treba v „napad“.

Mehkih nog so se vsi razžarjeni in od popitega žganja hrabri moške dvignili in kar dobro jim je del mrzel zimski zrak, ki je kar rezal v obraz. Sedaj je gospodar določil naslednji razpored:

„Ti, Mara, boš s skledo za kri počakala pri hlevu. Tudi ti, Rudi, boš z nožem počakal tukaj, Jože in Tone, vidva pa bosta stala pred vrati hleva in pazila, da nam prašiček ne uide, ko bom jaz šel v hlev, da mu na zadnjo tace natakem močno vrvco, s katero ga bomo izvlekli iz hleva. V hlevu namreč ne moremo klati, zato moramo živega prašiča izvleči iz njega!“

Jaka stopi z vrvco ali vojko v hlev, Jože in Tone pa z vso silo tiščita vrata. Nekaj trenutkov je vse tiho, nato pa naenkrat: buf, buf. Leseni hlev se zamaje, kakor bi bil potres. V hlevu pa strahotno kruljenje, cviljenje, butanje ob lese- ne stene in Jakovo vpitje:

„Ne morem in ne morem mu nadeti vojke! Dobro držita vrata, da nam ne uide.“

Buf, Buf, resk, tresk! Podgane z visoko privzdignjenimi repi bežijo čez dvorišče. Konec je njihovih gostij v svinjskem koritu, konec je tudi njihovega miru, ki so ga uživale v toplem svinjskem hlevu, ki se bo vsak čas podrl. Zato reši se, kdor se more!

Močan sunek vrže vrata iz tečajev in z njimi vred pomete Toneta in Jožeta na gnojišče in v gnojnico, ki je sicer zamrznjena. Toda led ne zdrži teže dveh moških teles in reveža kakor

dva močerada čofotata po ledeno mrzli in ogabni brozgi, pokrita s hlevskimi vrati. Prašiček, ves besen in do smrti prestrašen, skoči iz hleva ter se kot blisk zapodi proti široko razkoračenemu Rudiju in ravno med njegovimi nogami si hoče poiskati pot v svobodo. Toda prašičji hrbet je nekoliko previsok, ne gre gladko skozi Rudijeve noge. Prašiček ga dvigne od tal in Rudi se ne vede in nehoté znajde na njegovem hrbtu. Brez sedla, kakor konjeniški kapetan, zajaše rejenega prašička. Namesto konjskega biča vihti v visoko dvignjeni desnici mesarski nož, z levico pa se krčevito drži za prašičkov uhelj.

Prašiček se s svojim nepovabljenim jezdecem na hrbtu zapodi po sadovnjaku, a za njegov rep

Teško pričakovano srečanje

Bilo je sredi mrzle zime, ko sta se s Tonetom zadnjič videla. Ona, ime ji je bilo Ivanka, je takrat štela komaj 17, Tonetu pa je bilo že 22 let.

Za novoletne praznike je prišel iz Nemčije pozdravit domače in seveda njo, saj sta oba že težko čakala to srečanje. Veselila sta se vsakega trenutka, ki ga bosta in sta ga preživela skupaj.

Vse to veselje pa je bilo končano, ko je zapadel visok sneg in je zamedel vse ceste; prizanesel ni niti njegovemu avtu in je tako čisto obtičal v snegu, namesto da bi prišel k njej, ki ji je srce trepetalo v strahu, da se mu kaj ne zgodi. Zgodilo se je celo to, da niti po slovo ni mogel priti k njej. Prehitel ga je čas in vreme je bilo vedno slabše. Moral je proč brez njenega poljuba in ona je morala ostati brez oblube, da se bo vrnil.

Čeprav sta bila razočarana, sta upala, da bo na pomlad bolje. Takrat vendar ne bo snega in se bosta lažje srečala. Ko sta že preštevala dni, kdaj se bosta spet srečala, so njuna pisma vse pogostejše romala iz enega v drugi kraj. Bila sta srečna, saj se je težko pričakovani dan vedno bolj bližal.

Žal pa je prišlo čisto drugače: njegova pisma so prenehala. Ivanka je dolgo čakala na pisma, a zaman. Napisala je nekaj drobnih vrstic in ga prosila, naj ji vendar sporoči, kaj je, ali se mu je kaj zgodilo; pozabila pa ga je vprašati, če si je mogoče izbral drugo dekle.

Na njeno ponovno prošnjo je Tone vendarle napisal drobno kartico, kjer ji je takole sporočil:

se kakor klop drži Jaka, ki kakor opica poskakuje za dirajočim jezdecem in vpije:

„Vrag naju že nese!“

Dvakrat so že obkrožili sadovnjak, ko je pobesnili konj v prašičji podobi začel pešati. S težavo se je s težkim jezdecem na hrbtu privlekel na dvorišče, kjer so mu klecnile noge, prevrnil se je na bok in neustrašeni jezdec ga je bliskovito zabodel. Prestrašena gospodinja Mara je komaj utegnila podstaviti skledo, da je ujela vsaj malo krvi, ki jo bodo potrebovali za koline.

Ko je prašiček izdihnil, je mesar zmagoslavno položil svoj okovani škorenj na penasti prašičji gobec, visoko dvignil krvavi nož in dejal:

„Čeprav smo spili zelenko žganjice, čeprav smo v hlevu bili težak boj in čeravno smo dirkali po sadovnjaku kakor po hipodromu, smo prašička vendarle premagali in ga zaklali. Bili smo težak boj, a končno je zmaga vendarle naša. Zato pa — naj živijo koline!“ J. S.

»Draga! Bliža se dan, ko bi te moral ob- jeti. Vendar te prosim, pozabi nanj, saj se ne morem vrniti. Imel sem težko prometno nesrečo. Ne ustraši se! Meni se ni nič zgodilo, več ti bom sporočil drugič! Prosim te le eno: ne joči, ko boš v prihajajoči pomladi sama. Ker se ne bom tako kmalu vrnil, stori, kar hočeš; prosim te, da me počakaš, če pa ne, ti želim v življenju mnogo sreče!«

Ivanka je prebledela in roke so se ji tresle, ko je prebirala te vrstice. Komaj je tako dolgo skrivala solze, dokler ni odšel poštar, potem pa je kot otrok bridko zajokala. Iz dneva v dan je bolj venelo njeno lice in ni si upala več med ljudi. Najraje je bila sama, sama s svojo bolečino. Njemu je vsak dan pisala in ga prosila, naj vendar ne obupa in ne pozabi, koliko je vredno življenje. Obljubila mu je, da bo vedno z njim in bo potolažila njegovo prav tako obupano mamo.

Čas pa je tekel in njegovi prijatelji so prihajali na dopust ali domov med svoje drage. Nikoli ji Tone ni poslal poslati drobnega darilca in z darilom pozdrave. Teško mu je bilo, ko je gledal, kako odhajajo na obisk k svojim najbližnjim, on pa mora ostati v tujini. Nema lokrat so mu solze orosile lica, saj je vedel, da od žalosti joka tudi njegova Ivanka.

*

Bilo je nekega sobotnega večera, ko je nekdo tiho potrkal na njeno okno. Poklical jo je glas, ki ga je takoj spoznala, čeprav ga že dve leti ni slišala: bil je Tone. Brez be-

M. KUNČIČ:

Silvestrova noč

**Sred Silvestrove noči
drobno dete se rodi,
drobno dete — novo leto,
s plaščem zvezdnatim odeto.**

**Kot iz gnezda mlad orlič
se spusti raz skalnat grič
kraljevat na zemljo spečo,
v sladkem upanju drhtečo.**

**Sred samotnega poljá
sreča starega možá;
ves betežen, bled in siv
roma preko belih njiv.**

**„Kdo si, romar pozni ti?“
dete ga nagovori.
Starček trudno vanj zazre se
in na palico opre se.**

**„Ne poznaš me, sinko moj?
jaz sem vendar oče tvoj!
S težko butaro trpljenja
se poslavljam od življenja.“**

**Kot meglica sred noči
se razbline — več ga ni.
Smrt je žezlo mu izvila,
ura polnoč je odbila.**

sed in brez pozdrava so se njune ustnice strnile v dolg in vroč poljub. Nista vedela, koliko časa sta tesno objeta stala na pragu njenega doma. Oba sta jokala; morda od sreče ali od prestanega gorja, ki sta ga prestala vsak na drugem koncu sveta?

Vse bolečine so bile v njenem srcu pozabljene, ko ji je zašepetal:

»Draga, srečen sem, da imam zvesto in odločno dekle, ki mi zaupa.« Toplo ji je stisnil dlan in skupaj sta stopila v sobo, da pozdravita še njene starše, ki so ga bili veseli, saj so vedeli, da se je z njim vrnilo veselje v srce njihove hčere in tudi v njihovo hišo je spet prišla sreča.

Od tistega dne je v njenih očeh vsakdo zaman iskal temno senco žalosti. Bila je vesela in ponosna, da je premagala vse ovire: Bilo ji je žal za vse dneve, ki jih je preživela sama, a vedela je: vredno je biti nekomu zvest.

J. K.

zmeraj v roki knjigo; njeni prsti so jo ves čas stiskali. Naslov I morti ritornano se ji zdaj zdi kakor črn trak na hladnem, voščenem detetu.

„Recite, da vas pošilja tisti od zavarovalnega zavoda,“ je še rekel Robert, ko ji je dal roko.

Carduccijska ulica je široka in globoka struga svetlobe, a tokovi pešcev so splahnili, tako da neonski napisi na pročeljih in strehah lahko bolj opozarjajo nase; živi so, kakor da je avgust segrel v cerkvah rubinaste in safiraste likerje, ki zdaj trepetajo v steklenih žilah kakor mavrična svetloba v stebelcih muranskega kristala.

Prečka cesto in ima vtis, da so ji stavbe naklonjene, vidi hišo v Miramarskem drevoredu, na vogalu, kjer tramvaj zavije v Rojan, in sebe, majhno dekletce, ki opazuje visoki zid onkraj ceste; med drevesi in zidom je pločnik za pešce, v malto na zidu so vtaknjene črepinje, onkraj zidu pa so vlaki, s katerimi potuje njen tata. Ne, tako domače kakor takrat ni zdaj mesto, razklenilo se je nekako, se napihnilo, načičkalo in izgubilo dušo; a zvečer, ko utihne trušč in se množice razidejo, se tišina kraške zemlje razpotegne nad mestom in zdravi hlad, ki ga noč prinaša s sabo, se pazljivo dotika pročelij kakor hladna dlan vročičnega čela. Da, to je res, a zdaj so se ji poslopja vendarle približala. Zaradi tiste trgovine s pohištvom. To je nekaj takšnega, kar si je želela; majhen obrat, tako da opravlja vse sama. Zmeraj je mislila, da se ne bi znašla v podjetju, kjer si uradnice sedijo nasproti; ne mogla bi se zbrati. Jud, je rekel, da je. Prej Grkinja, zdaj Jud. Bolje tako. Ima lahko vsaj vtis, da je Trst še zbirališče vseh narodnosti. A čeprav se ji ob takšnih obrazih rodi megleno nerazporejenost, je ta Robert zanimiv. Prelog, tako je rekla Vera, Robert Prelog. Ne, ne misli zanimiv zavoljo tega, ker ji je dal ta naslov, ne zavoljo tega. Ampak črte njegovega obličja, za katerimi je videti, da je siva jesen, ki ji je usojeno, da je ne bo nikoli konec, te črte vendar ne izključujejo vztrajnega hotenja. Je, kakor da bi iz tiste tihe žalosti volja sproti srkala mir, ki ga potrebuje za krepitev svoje nespre-

menljivosti. Morala ga bo omeniti Danilu. A ob misli na Danila se zave, da se je pravzaprav zelo malo veselila srečanja z njim; nekako ni hotela misliti nanj, da ne bi s svojim razpoloženjem kazila tisti oklepaj z jadrnico in prostostjo. Poprašala bo jutri gospo Marijo na trgu, ali jo je kdo iskal. Saj, a najprej mora v trgovino s pohištvom. Ne, prezgodaj ne, ne sme priti, ko bodo odpirali. Zakaj pa ne? Tukaj nima ponos nič opraviti; in če jo katera prehitijo?

Iz gostline na vogalu je dišalo po ribah, rdečkaste zavese so zadrževale svetlobo, da je je samo reženj padal na pločnik, niso pa zadrževale moških glasov, ki so se najpoprej združili v napadalen oblak, potem spet potišali. Spominja se, da ni bila lačna, ko je šla po Akvedotu; tudi zdaj menda ni, a ta nemir, ki ga čuti, je zdaj naklonjen svetlobi in družbi, čeprav je takšna gostilniška družba pravzaprav samo spremljiva ob strani. A nocoj je ne bo dražilo, če jo bo kdo pazljivo gledal in ne bo mogel dokončno ugotoviti, ali je ena od tistih, ki se sprehajajo po pločnikih, ali ne.

Zajela sta jo toplota in cigaretni dim, a gosto ozračje ji je bilo všeč, ker se ji je zdelo, da jo rahla megla varuje. Okrogla miza je prosta, zraven nje delavci v kotu igrajo karte. Dva sta v majicah z ozkimi naramnicami. Porjava ramena, koža je ustrojena, a gladka, da pomisli na bok vitkega prama. Vseeno je bolje, da obrne hrbet igralcem. Čeprav ji je, kakor da je nocoj hčerka teh težakov z mišičastimi rokami, bo obirala bolj v miru škrombe, če je pri tem ne bodo spremljali pogledi iznad zamaščenih kart. Pred njo sedita stari in stara, ki se samo po dolgih presledkih odločita, da nekaj zamrmrata eden drugemu; kakor da se jima zelo počasi vračajo iz spomina besede, ki pa niso videti povezane med sabo, ampak se prikažejo in izginejo zdaj tukaj, zdaj tam kakor mehurčki na površini negibnega kala. Pri vratih so omizja glasna, gospodar kroži med njimi razmrščen in neobrit; ima zavihane srajčne rokave, poten vrat, predpasnik pa ovit okoli pasa kakor mesar. A je ročen, obrne prt, strese mrvice, položi

nov pribor. In že spet gre. Potem se vrača s črno tablico in kredo za kvartače, s krožnikom škrombov, z radičem. Obenem si na hitro obriše pot, spet hiti v kuhinjo za leseno pregrajo in naglas naroča pol litra črnega.

Zadovoljna je, da tako hitro postreže, a obenem se ji zdi, da prav on s svojim naglim kroženjem vznemirja toploto, da potem še bolj pritiska na kožo. Saj tudi staro ob nasprotni strani kljub zgrbančenim licem objema zatoholost, ker si je odpela izprano bluzo, da se je prikazal trikotnik beline, ki vleče misli daleč proč od zagorelih nosačev in spominja na barvo telesa, ki se je dolgo močilo v vodi.

In zdi se ji, da jo bo zaradi te barve starosti zajel rahel oblak malodušja, a jo prav takrat zaposlijo stavki za njenim hrbtom.

„Ne, saj vidiš po vedenju, da ni.“

„Prav gotovo.“ To je tisti na desni, ki ima kožo iz čokolade.

Nekaj časa je tišina, kar pomeni, da eden ne vé, kakšno karto bi dal na mizo.

„Ti si na vrsti, Pepi,“ je potem rekel glas na levi.

„E, bi bilo kar prav, če bi bil res jaz na vrsti!“

Zadržan, zarotniški smeh, potem šum kart, ki zdrsnejo po mizi.

„Ta ne bi tebe niti pogledala.“

„Tebi pa bi lahko bila hčerka.“ To je spet tisti za njenim hrbtom.

„Ná, kralja.“

Spet molk, kakor da jih je nenaden prihod nepričakanega kralja zmedel, ker je ta prav gotovo bolj pomemben kakor tisti na steni nad vhodom, ki so ga popikale muhe.

„Naj bo kakor koli. Nekaj pa bi dal, ko bi mi dala sebi podobno hčerko.“

„Kaj ne vidiš, da ti že klijejo sive bilke na buči?“

(Dalje prihodnjič)

tedenski program

RADIO CELOVEC

NEDELJA, 13. 1.: 7.05 Duhovni nagovor — Po vaši želji. — PONEDELJEK, 14. 1.: 13.45 Informacije — Narodne pesmi — „Delo je bilo dan mojega življenja“ (Ob 10. obletnici smrti F. Ks. Meška). — TOREK, 15. 1.: 9.30 Dežela ob Dra- vi — Land an der Drau. — 13.45 Informacije — Športni mozaik — Otroci, poslušajte! — SREDA, 16. 1.: 13.45 Informacije — Po lovčevih ste- zah. — ČETRTEK, 17. 1.: 13.45 Informacije — Iz kulturnega življenja koroških Slovencev. — PETEK, 18. 1.: 13.45 Informacije — Pri Indijancih v Čilu (Vinko Zaletel). — SOBOTA, 19. 1.: 9.05 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

AVSTRIJSKA TELEVIZIJA

1. PROGRAM

NEDELJA, 13. januarja: 12.25 do 13.30 36. mednarodno smučanje v Grindelwaldu: Smuk za ženske — 16.00 Živordeči avtobus — 16.30 Kenguru Skipi: Mladi lutkovni igralec — 16.55 O kolesu in kolesih, film Walta Disneya — 17.20 Trampijevo dobro dejanje, risarski film — 17.25 Smučarska gimnastika (zadnje nadaljevanje) — 17.55 Otroški svet od A do Z, lahko noč za naj- mlajše — 18.00 Družina Schöngruber: „Postran- ski zaslužek“ — 18.25 Zgodbe o Gustavu, mad- žarski risarski film — 18.30 Prizma, magazin za današnjo žensko — 19.30 Čas v sliki — 19.45 Šport — 20.15 Kristijan v času — 20.15 Proces: Upor na Bountiju, dokumentarna igra Egona Ei- sa — 21.40 Čas v sliki — nočna izdaja in šport. PONEDELJEK, 14. januarja: 12.25 do 13.30 Mednarodno smučarsko tekmovanje v Grindel- waldu: Veleslalom za ženske — 18.00 Dunajske zgodbe: „Slivovka v Regensburgu“ — 18.25 Otroški svet od A do Z, lahko noč za najmlajše — 18.30 Stan Laurel in Oliver Hardy: Nesramni lažnivci. Poštenost traja nadalje — 19.00 Av- strija v sliki — 19.20 ORF danes — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.06 Šport — 20.15 „2“. Mrtva plesalka — 21.05 Šola za starše: „Red“ — 21.15 Šport — 22.15 Čas v sliki — nočna izdaja.

TOREK, 15. januarja: 18.00 Walter in Connie: Tečaj angleškega jezika — 18.25 Otroški svet od A—Z, lahko noč za najmlajše — 18.30 Arnie; „Muka izbire“ — 19.00 Avstrija v sliki z Južno Tirolsko — 19.20 ORF danes — 19.30 Čas v sli- ki in kultura — 20.06 Šport — 20.15 Svet knji- ge — 21.00 Čas čenjenj je mimo; film o življenju mladostnika, ki je nehote ubil človeka. Po roma- nu Bertranda Poirot-Delpecha — 22.20 Čas v sliki — nočna izdaja.

SREDA, 16. januarja: 10.00 Televizija v šoli: Fizika za vse. Razširitev valovnih dolžin — 10.30 Gost pri Franzu Tumlerju — 11.00 Program za delavce: Tisti, ki tvegajo svoje vratove — 12.40 Šport — 16.30 Kristalna palača; predstava lut- kovnega teatra — 17.10 Za otroke od 11. leta dalje: Poskusite z nami: Viadukt in most za že- lezniški vzorec — 17.35 Gulp, risarski film — 17.40 Antena. Mednarodni mladinski magazin — 18.00 Tečaj francoskega jezika — 18.25 Otroški svet od A—Z, lahko noč za najmlajše — 18.30 Kuhinja v televiziji — 18.55 Oddaja ÖVP — 19.00 Avstrija v sliki — 19.20 ORF danes — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.06 Šport — 20.15 Namen posvečuje sredstvo, igra Louisa C. Tomasa — 21.40 Sanje o cvetju in načrtovanje okolja. Du- naj 1900, film Bernharda Dörriesa — 22.30 Čas v sliki — nočna izdaja.

ČETRTEK, 17. januarja: 10.00 Televizija v šoli: Kaj lahko postanem? Poklici pri časopisu — 10.30 5000 let egipčanske umetnosti — 11.00

Elektronske reakcije — 11.30 Angleški teater — 12.00 Nova matematika. Verjetnostni računi IV. Laplacovi poskusi — 18.00 Tečaj italijanskega jezika — 18.25 Otroški svet od A—Z, lahko noč za najmlajše — 18.30 Šport — 19.00 Avstrija v sliki — 19.20 ORF danes — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.06 Šport — 20.15 Charade, malo vesela, malo pokopališka kriminalna zgodba o lepi vdovi in njenem skrivnostnem čuvarju — 22.05 Čas v sliki — nočna izdaja.

PETEK, 18. januarja: 10.00 Televizija v šoli: Fizika za vse. Osnovni in zgornji valovi — 10.30 Živordeči avtobus — 11.00 Program za delavce: Charade — 12.50 Klub seniorjev — 18.00 Ostani zdrav. Sestavila Lore Geisler — 18.25 Velikan v šoli, lahko noč za najmlajše — 18.30 Zaljubljen v čarovnico — 18.55 Prezidialna konferenca kmetijskih zbornic — 19.00 Avstrija v sliki — 19.20 ORF danes — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.06 Šport — 20.15 Linija Onedina (2. nada- ljevanje): Vožnja v viharju — 21.10 Odkrito pove- dano — 22.10 Čas v sliki — nočna izdaja — 22.15 Ljubezen v štirih dimenzijah: Ljubezen 1963.

SOBOTA, 19. januarja: 12.55 do 14.15 44. med- narodno smučarsko tekmovanje v Wengnu: Mo- ški smuk — 15.45 Koncertna ura — 16.55 Lista- mo po slikarici: Willi Milliamandl in potovanje Bumbum — 17.15 Pošiljak z mišjo — 17.40 S kamero — 18.25 Velikan v šoli, lahko noč za najmlajše — 18.30 Kultura — posebno — 18.55 Heinz Conrads v soboto zvečer — 19.20 ORF danes — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 Sorodniki so tudi ljudje, film po Eberhar- du Foersterju — 22.20 Čas v sliki — nočna iz- daja — 22.25 Umor po receptu.

2. PROGRAM

NEDELJA, 13. januarja: 18.00 Tedenski maga- zin — 18.30 Prerezi — 19.30 Čas v sliki — 19.45 Kultura — posebno — 20.10 Izobrazba — aktual- no — 20.15 Poznate melodijo? — 21.00 Impulzi — 21.45 Vprašanja kristjana — 21.50 Čas v sliki.

PONEDELJEK, 14. januarja: 18.30 Televizija v šoli: Živordeči avtobus — 19.00 Otroci odrašča- jo — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.00 Go- spodarstvo od blizu — 20.06 Šport — 20.09 Izob- razba — aktualno — 20.15 Pogovor: dr. Günther Nanning govori s profesorjem dr. Alexandrom Mitscherlichom — 21.05 Dva kratka filma iz Av- strije: „Murxi“, Mehrdada Sadjadija in „Tina in Karel ali lahkomišljeno življenje“, Wernerja Lö- scherja — 21.40 Avstrija v sliki — čas v sliki in kultura.

TOREK, 15. januarja: 18.30 Televizija v šoli: Nova matematika — 19.00 Morska biologija II. Anatomija čeri — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.00 ORF danes — 20.06 Šport — 20.09 Izobraz- ba — aktualno — 20.15 Državni ruski ljudski pevski zbor iz Omska — 21.00 Enaindvajset; kviz za vse, ki kaj vedo — 21.45 Avstrija v sliki z Južno Tirolsko — čas v sliki in kultura.

SREDA, 16. januarja: 18.30 Televizija v šoli: Elektronske reakcije — 19.00 Matematični kabi- net — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.00 ORF danes — 20.06 Šport — 20.09 Izobrazba — aktu- alno — 20.15 Slavnostna predstava Zveze arti- stov — 21.45 Avstrija v sliki — Čas v sliki in kultura.

ČETRTEK, 17. januarja: 18.30 Televizija v šo- li: Kaj je pisava? — 19.00 Stik — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.00 ORF danes — 20.06 Šport — 20.09 Izobrazba — aktualno — 20.15 Gustav Mahler — 4. simfonija — 21.15 Release. Vzorec kolektivne terapije odvisnika od drogov — dokumentarni film dunajskega filmskega ko-

lektiva, nato direktna diskusija — 22.25 Avstrija v sliki — čas v sliki in kultura — šport.

PETEK, 18. januarja: 18.30 Televizija v šoli: Montafon — 19.00 Zgodovina v slikah: Benetke (3); navade patricijev — 20.00 Spotoma ob koncu tedna — 20.06 Šport — 20.09 Izobrazba — aktu- alno — 20.15 Mladi nemški film: Veliki sivo- modri tič — 21.45 Avstrija v sliki — čas v sliki in kultura.

LJUBLJANSKA TELEVIZIJA

NEDELJA, 13. 1.: 9.00 Poročila — 9.05 L. N. Tolstoj: Vojna in mir — 9.50 Ljudje in zemlja — 10.50 Mozaik — 10.55 Otroška matineja: Za- klad nad reko, Enciklopedija živali — 12.25 Grndelwald: Svetovno prvenstvo v smuku za ženske — Nedeljsko popoldne — 18.25 Poro- čila — 18.10 Ljubezen z neznancem — 19.45 Risanka — 19.50 Cikcak — 20.00 TV dnevnik — 20.25 Tedenski zunanjepolitični komentar — 20.30 3-2-1 — 20.35 Palotai: Vila za ljubico — 21.20 Vietnam — 21.48 Propagandna oddaja — 21.50 Športni pregled — 22.25 TV dnevnik.

PONEDELJEK, 14. 1.: 16.20 Slalom za ženske — posnetek iz Grindelwalda — 17.50 Gregčeva zadnja naloga — 18.10 Obzornik — 18.25 Enci- klopedija živali — 18.55 Mozaik — 19.00 Mladi za mlade — 19.30 Kaj hočemo — 19.45 Risan- ka — 19.50 Cikcak — 20.00 TV dnevnik — 20.25 3-2-1 — 20.30 H. Ibsen: Strahovi — 22.00 Pro- pagandna oddaja — 22.02 TV dnevnik — 22.17 Kulturne diagonale.

TOREK, 15. 1.: 16.45 Madžarski TV dnevnik — 17.50 M. Žnidaršič: Očetove barve — 18.05 Ri- sanka — 18.10 Obzornik — 18.25 Koncert glas- bene mladine Slovenije: Elektronska glasba — 18.50 Mozaik — 18.55 Kri — zdravilo — 19.20 Tišina, na sporedu je nemi film — 19.45 Risan-

ka — 19.50 Cikcak — 20.00 TV dnevnik — 20.25 Propagandna reportaža — 20.30 3-2-1 — 20.35 Odpri ekran — 21.25 Propagandna oddaja — 21.27 H. Fallada: Sam med volkovi — 22.20 TV dnevnik.

SREDA, 16. 1.: 16.45 Madžarski TV dnevnik — 17.40 Zaklad ob reki — 18.10 Obzornik — 18.25 Od zore do mraka: JA v ustavi — 18.55 Mozaik — 19.00 Zabavna glasba — 19.20 De- lavska TV tribuna — 19.50 Risanka — 19.55 Cik- cak — 20.00 TV dnevnik — 20.25 Propagandna reportaža in 3-2-1 — 20.35 Film tedna: Svatba, razdor — 21.10 Nogomet Ajax : Milan.

ČETRTEK, 17. 1.: 16.45 Madžarski TV pregled — 17.15 Iz slovenske književnosti — 18.05 Ob- zornik — 18.20 Shane — 19.10 Mozaik — 19.15 Po sledeh napredka — 19.45 Risanka — 19.50 Cikcak — 20.00 TV dnevnik — 20.25 Kam in kako na oddih — 20.40 E. Zola: V kipečem loncu — 21.30 Četrtekovi razgledi — 22.00 TV dnevnik.

PETEK, 18. 1.: 16.40 Madžarski TV dnevnik — 17.30 Pisani svet — 18.15 Obzornik — 18.25 Po domače s Trboveljskim oktetom — 18.50 Mo- zaik — 18.55 Ogrevanje stanovanjskih hiš — 19.05 Prva pomoč pri množičnih nesrečah — 19.25 TV kažipot — 19.45 Risanka — 19.50 Cik- cak — 20.00 TV dnevnik — 20.25 Tedenski go- spodarski komentar — 20.30 Propagandna re- portaža in 3-2-1 — 20.40 Sončnice — 22.20 TV dnevnik.

SOBOTA, 19. 1.: 12.55 Wengen: Svetovno pr- venstvo v smuku za moške — 16.25 Košarka Crvena zvezda : Jugoplastika — 18.00 Obzor- nik — 18.15 Daktari — 19.05 Gledate TV — po- slušate radio? — 19.15 Gledališče v hiši — 19.45 Risanka — 19.50 Cikcak — 20.00 TV dnevnik — 20.25 Tedenski notranjepolitični komentar — 20.30 3-2-1 — 20.35 3x7, kviz — 21.30 Propa- gandna oddaja — 21.32 Pravniki — 22.00 TV dnevnik — 22.15 Colditz.

Mejnik v zgodovini astronomije

Dne 4. decembra 1973 je ameriška avto- matska postaja „Pionir 10“ uspešno predrla pasove močnega kozmičnega žarčenja, ki obdajajo Jupitra.

Po obletu Jupitra, največjega planeta sončnega sistema „Pionir 10“ nadaljuje svoj polet v vesolje proti mejam našega plane- tarne sistema. Sonda je 4. 12. postavila mejnik v astronomiji in v raziskovanju ve- solja: po skoraj 21 mesecih poleta (izstré- lili so jo 2. 3. 1972) je obletela Jupitra v raz- dalji 130.000 km od površine orjaškega Ju- pitra. V tem trenutku je „Pionir 10“ letel s hitrostjo 132.000 km na uro, največjo hitrost- jo, ki jo je kdaj dosegel predmet človeške roke.

Kmalu, potem ko je dosegla najbližjo točko Jupitra, je „Pionir 10“ obletel enega od devetih Jupitrovih naravnih satelitov in nadaljeval svojo pot proti skrajnim mejam našega planetarnega sistema. Znanstveniki so namreč izrabili ogrom- no Jupitrovo maso kot fračo, ki je potisnila son- do z izredno silo proti ekstragalatskemu pro- storu: Jupitrova gravitacijska sila, ki je 2,5 krat večja od zemeljske je „zagrabila“ „Pionirja 10“ in ga „zalučala“ z izredno kinetično energijo proti mejam našega sistema, tako da bo sonda lahko ušla privlačnosti Saturna, Urana, Neptu- na in Plutona ter nadaljevala pot v vesolje. Avtomatska postaja bo priletela do Plutona, skrajne meje našega planetarnega sistema, še- le leta 1987, nato pa bo stopila na 8 milijonov let dolgo pot proti ozvezdju Bika.

„Pionir“ je poslal na Zemljo ogromno znan- stvenih podatkov o tem še zelo malo poznanem planetu.

Jupiter je po Veneri najbolj blesteč planet. Dosedanje meritve kažejo, da je zelo sploščen na tečajih, kar je dokaz velike rotacijske hitro- sti. Glavna značilnost je pegava struktura. Vse slike kažejo alternacijo svetlih in temnih peg, ki se znatno spreminjajo v času in tudi izgi- njajo. Med občasnimi pojavi pa gre omeniti skrivnosten rdeč madež, ki je že nekaj stoletij za astronome neresljiva uganka. Po najbolj so- dobnih teorijah naj bi bil madež steber plina, ki je predrl amonijakove oblake, ki prekrivajo Jupitra. Zanimivo je tudi, da je bolj podoben Soncu kot planetom, saj oddaja znatno več svetlobe kot je dobiva od Sonca.

Kot orjak našega sončnega sistema se ta pla- net ne zadovoljuje z enim samim satelitom, pač pa jih ima kar devet. Največje in tudi najbolj blesteče štiri satelite je odkril leta 1610 Galilei, ostale pa so odkrili skoraj 3 stoletja pozneje in sicer v letih 1892, 1904, 1905, 1908, 1914. Prvi štirje sateliti krožijo podobno kot naša Luna, gibanje ostalih pa je težko strniti v ma- tematično formulo zaradi motenj, ki jih povzro- čajo Sonce in zunanji planeti.

Po računih znanstvenikov naj bi „Pionir 10“ pošiljal na Zemljo podatke tja do leta 1979, ko bo v bližini Urana, ki je oddaljen 2,871.000 mi- lijonov km od naše Zemlje. Podatki, ki jih je

poslala doslej sonda pa so že omogočili znan- stvenikom nekatere zanimive ugotovitve. Izka- zalo se je na primer, da ima Jupiter dvojno magnetno polje sestavljeno iz polja, ki je po- dobno zemeljskemu in ki se vrti skupno s pla- netom in orjaškega zunanega magnetnega po- lja, ki prodira za šest in pol milijona km v ve- solje. Potrjena je tudi domneva, da je v Ju- pitrovi atmosferi helij. Kar zadeva visokoener- getske delce v Jupitrovih pasovih žarčenj pa imajo po podatkih „Pionirja“ vsaj milijon krat večjo energijo, kot isti delci v Van Allenovih pasovih okrog Zemlje. Značilno pa je dejstvo, da imajo protoni, za katere so znanstveniki me- nili, da bi lahko poškodovali Pionirjeve meril- ne naprave, le petkrat večjo energijo od „ze- meljskih“ protonov, kar je veliko manjša ener- gija, kot so pričakovali znanstveniki. Tudi foto- grafski del odprave je povsem uspel. Med sli- kami, ki jih je sonda poslala na Zemljo, pre- den je dosegla Jupitru najbližjo točko, je po- snetek, ki kaže podolgovate sence orjaških mas oblakov. Postaja je obrnila svoje televi- zijsko „oko“ tudi proti štirim Galilejevim Lu- nam, od katerih je največja znatno večja od planeta Merkurga.

Znanstveniki kalifornijskega laboratorija so označili Pionirjev polet kot največji astronom- ski dogodek od dobe Galileja in Kopernika do danes. Galilei — je dejal eden od znanstve- nikov — je oče moderne astronomije, odkar je leta 1610 odkril s svojim teleskopom štiri Jupitrove Lune.

Oglašujte v našem listu!

Pošten kmečki sin (41 let), želi spoznati po- šteno in verno dekle, v starosti 28 do 30 let. Ima samostojno kmetijo v bližini Ve- likovca. Dopise s sliko pošljite na ured- ništvo Našega tednika.

Naš tednik

Izhaja vsak četrtek. Naroča se na naslovu: „Naš tednik“, Celovec, Viktringer Ring 26, 9020 Klagenfurt. — Telefon uprave 82-6-69. — Telefon uredništva in oglasnega oddelka 84-3-58. Naročnina znaša: mesečno 10.— šil., letno 100.— šil. Za Italijo 3400.— lir, za Nemčijo 24.— DM, za Francijo 30.— ffr., za Belgijo 300.— bfr., za Švico 25.— šfr., za Anglijo 3.— f. sterl., za Jugoslavijo 100.— N. din, za USA in ostale države 7.— dolarjev na leto. — Lastnik in izda- jatelj: Narodni svet koroških Slovencev. — Od- govorni urednik: Nužej Tolmajer, Verovce št. 2, 9065 Zrelec. — Tiska Tiskarna Družbe sv. Mo- horja v Celovcu, Viktringer Ring 26.

RUTAR CENTER A-9141 Dobrla vas - Eberndorf

sporoča:

TALNE OBLOGE

izdelujejo iz nafte (Erdöl). Zaradi tega se bodo cene ogromno zvišale.

RUTAR CENTER

dobavlja talne obloge in sintetične preproge (Synthetik-Teppiche) še po stari — nizki ceni!

RUTAR CENTER, Dobrla vas, nudi vedno več!